

ნოთიციონი:

ვღჩის მიხადება	3
ქაჩთვედი მხედრომთავრები გომიგი მანნოსმვიდი	4-5
საქაჩთვედომ ღვმოქაჩთვიდი ღვბზებდიის მოქმადეა 1921 წლის 25 თებერვად	6-8
<i>DER GEORGISCHE PATRIARCH AMBROSIOUS – EIN OFFER DES BOLSCHEWISMUS UND SEIN MEMORANDUM BEI DER ERSTEN WELTWIRTSCHAFT-KONFERENZ IN GENUA 1922</i>	8-11
დიბერადი-ღვმოქაჩთვიდი დიბებებებები და საქაჩთვედომ მარომადილებელი ვადებსა	12-19
მუბიკადიხი ძღვენი ზაქიოაქი	19-23
ღვბებებები წმინდა ვადენტიონოზე	23-28
საქაჩთვედომ გუდი	28
რანთაში რამადუდი წეხიდი	29
ზიხვედი ქაჩთვიდი საქადქთაშომიხიხომ ქუხნიტი მინი თვებუქთში გეხმანთში	30

Der große Wunsch der Menschen zum Jahresanfang ist der Wunsch nach Frieden.

Echten Frieden gibt es aber nur, wenn es auch Freiheit gibt.

Die Grenzen der Freiheit des Einzelnen muss immer das Allgemeinwohl sein.

Keiner darf sich Freiheiten auf Kosten seiner Mitmenschen herausnehmen.

Wenn es uns gelingt dieses Verständnis zu verbreiten und die Menschen davon zu überzeugen danach zu handeln, dann sind wir dem Frieden ein großes Stück näher gekommen.

Jeder Schritt zählt und auch viele kleine Schritte bringen uns ans Ziel.

Ich wünsche allen Georgiern und speziell denen, die in Deutschland leben, ein friedvolles, gesegnetes Jahr 2011!

ვსბრძოლის გზა ჰარბსუბურგ.

Gabriela von Habsburg
Botschafterin von Georgien
in der Bundesrepublik Deutschland

რესურსი

ქართული მხედრობის

მიზანი მხედრობის

გიორგი მახნიაშვილი — ქართველი გენერალი. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის გამოჩენილი სამხედრო მოღვაწე. წმინდა გიორგის ორდენის კავალერი. გენერლის წოდება ჯერ კიდევ მეფის რუსეთის არმიაში მიიღო, სადაც მახნიაშვილის გვარით იყო ცნობილი.

დაიბადა 1872 წელის 6 მაისს, კასპის რაიონის სოფელ სასირეთში. სამხედრო განათლება რუსეთში მიიღო. იგი გენერლის ჩინით მონაწილეობდა რუსეთ-იაპონიის ომში, სადაც დიდი სიმაძაცით გამოიჩინა. დაჭრილ მახნიაშვილს, რომელიც ჰოსპიტალში იწვა, რუსეთის იმპერატორის — ნიკოლოზ მეორის ქალიშვილები უვლიდნენ. ჰოსპიტალშივე მონახულა იგი თავად იმპერატორმა, რომელმაც პირადად გადასცა იმპერიის უმაღლესი ჯილდო — წმინდა გიორგის ჯვარი და სასახლეში მიიწვია.

პირველ მსოფლიო ომში გიორგი მახნიაშვილი დასაუღეთის ფრონტზე იბრძოდა და ვარშავასთან დაიჭრა კიდევ.

თებერვლის რევოლუციის შემდეგ მახნიაშვილი საქართველოში დაბრუნდა და ორი ქართული დივიზია ჩამოაყალიბა.

1918 წლის აპრილში ბრესტის ზავის საფუძველზე თურქებმა ბათუმი დაიკავეს, შემდეგ კი შეთანხმების დარღვევით განაგრძეს გურიისკენ მოძრაობა და ოზურგეთამდე მივიდნენ. მახნიაშვილმა შეკრიბა სამხედროები, პარტიზანები და 6 აპრილს მდინარე ჩოლოქთან გადამწყვეტი ბრძოლა გაუმართა თურქებს.

1918 წლის ივნისში, როდესაც აფხაზეთში უკიდურესად დაიძაბა სიტუაცია, გიორგი მახნიაშვილი დაინიშნა აფხაზეთის გენერალ-

გუბერნატორად. აფხაზ ბოლშევიკებს სურდათ სოხუმის აღება და აფხაზეთის ტერიტორიაზე ბოლშევიკური რესპუბლიკის შექმნა.

გენერალმა მახნიაშვილმა თავიდანვე მოახერხა სოხუმში ერთიანი სამხედრო ხელმძღვანელობის ფორმირება. მან ადგილობრივი მოსახლეობისგან ჩამოაყალიბა 300 კაციანი ცხენოსანი რაზმი, რომლებიც ქართველებთან ერთად იბრძოდნენ აფხაზეთის გასათავისუფლებლად.

1918 წლის 20 ივნისს ახალი ათონი საქართველოს მთავრობის კონტროლს დაექვემდებარა და შემდგომი ბრძოლებისთვის ძლიერ პლაცდარმად იქცა.

1918 წლის 27 ივნისს გენერალ მახნიაშვილის ბრძანებით, ქართული ჯარი შეტევაზე გადავიდა გუდაუთის მიმართულებით. გეგმის მიხედვით შეტევა ორი მხრიდან უნდა განვითარებულიყო: ხმელეთიდან და ზღვიდან. ეს მოულოდნელი აღმოჩნდა მტრისათვის, რამაც ქართველების გამარჯვება განაპირობა. 28 ივნისს გათავისუფლდა გაგრაც და ქართულმა არმიამ სოჭის მიმართულებით დაიწყო სვლა.

გიორგი მახნიაშვილმა სოფელ პილენკოვოსთან ჯარის მოძრაობა შეაჩერა და თბილისიდან მთავრობის გადაწყვეტილებას დაელოდა. საქართველოს მთავრობის ბრძანებით, გენერალი მახნიაშვილი უნდა წასულიყო სოჭისა და ტუაფსეს მიმართულებით. ამ მანევრს ჰქონდა, როგორც სამხედრო, ასევე ისტორიული და პოლიტიკური მნიშვნელობა.

1918 წლის 6 ივლისს ქართული ჯარები სოჭში შევიდნენ, ხოლო 26 ივლისს, 12 საათზე, ტუაფსე დაიკავეს. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ისტორიაში ეს იყო პირველი

გენერალი გიორგი მაზნიაშვილი

მასშტაბური სამხედრო წარმატება, რომელმაც მნიშვნელოვნად განსაზღვრა აფხაზეთის მომავალი. მართალია მოგვიანებით ბოლშევიკებიც და დენიკინის მომხრეებიც ცდილობდნენ აფხაზეთში ანტიქართული აჯანყებების მოწყობას, მაგრამ მათ მიზანს ვერ მიაღწიეს და ეს რეგიონი საქართველოს განუყოფელ ნაწილად დარჩა.

1918 წლის ოქტომბერში გიორგი მაზნიაშვილი დაინიშნა თბილისის ოლქის გენერალ-გუბერნატორად. იმავე წლის ნოემბერში, სომხებთან წარმოებულ ომში, იგი ქართული ჯარის მეთაურია. 1919 წლიდან მსახურობდა ახალციხისა და ახალქალაქის გენერალ-გუბერნატორად, ხოლო 1920 წლის 8 ოქტომბრიდან თბილისის გარნიზონის ხელმძღვანელია.

1921 წლის თებერვალში, საბჭოთა არმიის საქართველოში შემოჭრის დროს, დანიშნული იქნა სოღანლუდის სამხედრო დაჯგუფების მეთაურად. ხელმძღვანელობდა სოღანლუდის სიმაღლის დაცვას.

1921 წლის მარტში, როცა თურქებმა კვლავ დაიკავეს აჭარა, ქართველმა ბოლშევიკებმა დახმარებისთვის მაზნიაშვილს მიმართეს. სერგო ორჯონიკიძემ შეუთვალა, რომ როგორც მენშევიკი გენერალი, იგი კანონგარეშეა და ნებისმიერს შეუძლია მისი მოკვლა, ამიტომ ბოლშევიკების მხარეზე გადასვლას ურჩევდა. ამ წინადადებაზე მაზნიაშვილმა ასე უპასუხა: „მე არა ვარ არც მენშევიკი და არც ბოლშევიკი გენერალი, მე

ქართველი გენერალი ვარ”.

მაზნიაშვილმა სასწრაფოდ შეიმუშავა ოპერაციის გეგმა, 18-19 მარტს გაათავისუფლა ბათუმი და რეგიონი საბჭოთა მთავრობას გადასცა. ამით მან იმ ტერიტორიებისგან განსხვავებით, რომლებიც დღემდე რჩებიან თურქეთის მფლობელობაში, გადაარჩინა აჭარა.

1921 წლის აპრილიდან გიორგი მაზნიაშვილი მსახურობდა წითელი არმიის ქართული დივიზიის მეთაურად, ხოლო ივლისიდან ფეხოსანი ნაწილის ინსპექტორად.

მიუხედავად მისი უდიდესი დამსახურებისა, 1923 წელს გიორგი მაზნიაშვილი სამხედრო ცენტრის წევრებთან ერთად დააპატიმრეს. მას ბრალად საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის მოწყობილი აჯანყების მზადება წაუყენეს და დახვრეტა მიუსაჯეს. ორი წლის შემდეგ იგი სიკვდილმისჯილთა საკნიდან გამოიყვანეს და ირანში გადაასახლეს.

ირანიდან მაზნიაშვილი საფრანგეთში გადავიდა და

პარიზში დასახლდა. იქ მყოფმა ქართველებმა მას დაუსაბუთებელი და უფრო კი შეთხზული ბრალდება წაუყენეს, თითქოს იგი საბჭოთა ხელისუფლების ინფორმატორი იყო 1924 წელს, საქართველოს განმათავისუფლებელი მოძრაობის დროს. ამის შესახებ ის ნოე ჟორდანიას წერდა: „გიორგი მაზნიაშვილი უძალ მოკვდება, ვიდრე სამშობლოს უღალატებსო”.

გენერალმა მაზნიაშვილმა ვერ შეძლო საზღვარგარეთ დიდხანს ცხოვრება და საბჭოთა ხელისუფლებასთან ხანგრძლივი მოლაპარაკებები შემდეგ, სამშობლოში დაბრუნდა.

საბჭოთა კავშირში მაზნიაშვილს უამრავი უსამართლობა და უსიამოვნება დახვდა. მას არ აძლევდნენ სამსახურს, არ უნიშნავდნენ პენსიას. უსახსროდ დარჩენილი გენერალი მშობლიურ სოფელ სასირეთში დასახლდა, სადაც პოლიტიკური ცხოვრებისგან შორს, სოფლის მეურნეობით არჩენდა ოჯახს.

1937 წლის რეპრესიების დროს დააპატიმრეს გიორგი მაზნიაშვილის ვაჟი, ხოლო შემდეგ კი თავად გენერალიც. იგი დახვრიტეს ყოველგვარი გამოძიებისა და სასამართლო გადაწყვეტილების გარეშე. გიორგი მაზნიაშვილის დაკრძალვის ადგილი დღემდე უცნობია.

მომზადებულია ტელეკომპანია „საქართველოს” პროექტ „მთავარსარდლის” ლიტერატურული სცენარის მიხედვით ავტორი ლევან უმიკაშვილი

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის
ოკუპაცია

1921 წლის 25 თებერვლს

თოვდა... და თბილისს ებურა თალხი,
დუმდა სიონი და დუმდა ხალხი.

ძილ-ღვიძლად იყო ქალაქი ჩვენი,
საშინელებას კვლავ სჭედდა გრდემლი –
ისევ გოლგოთა, სისხლი და ცრემლი!

შშობელო დედავ, ისევ გაგყიდეს,
ისევ წამების ჯვარი აგვიდეს,
არ შეგებრალეს, კვლავ არ დაგინდეს!

თოვდა და თბილისს ებურა თალხი.
დუმდა სიონი და დუმდა ხალხი.

დაცხრა კოჯორი და ტაბახმელა,
მზოლოდდა თოვლი ცვიოდა ნელა,
ფენებოდა გმირების გვამებს –
განგმირულ მკერდებს, დაღწილ მკლავეებს,
და უძრავ იყო თებერვლის ღამე.

თოვდა... და თბილისს ებურა თალხი,
დუმდა სიონი და დუმდა ხალხი.

იმ გზით, სად წინათ ელაგდნენ ხმლები,
სად სამას გმირთა დაიფშვნა ძვლები,
სად ქართლის დედის ცრემლით ნანამი,
მძიმედ დაეშვა ჩვენი ალამი,
სად გმირთა სისხლით ნაპოხიერი,
თოვლს დაეფარა კრწანისის ველი, -

წითელი ღროშით, მოღერილ ყელით,
თუთრ ცხენზე მჯდომი, ნაბიჯით ნელით
შემოდირდა სიკვდილი ცელით!

თოვდა... და თბილისს ებურა თალხი,
დუმდა სიონი და დუმდა ხალხი!

კოლაუ ნადირაძე
25 თებერვალი, 1921 წელი

კოლაუ ნადირაძის ლექსი „25 თებერვალი 1921 წელი“ დაიბეჭდა საბჭოთა ეპოქაში. კომუნისტებმა სამ-სახურიდან გაანთავისუფლეს ჟურნალის რედაქტორი და თანამშრომლები. უკვე გამოცემული ჟურნალიდან ფურცლები ამოხიეს, თუმცა ვერ შეძლეს ქართველი ხალხის მენსიერებიდან ამ ლექსის წაშლა, ასე იქცა ეს ლექსი აკრძალულ ლექსად.

1918 წლის 26 მაისს, როდესაც საქართველოს ეროვნულმა საბჭომ სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აქტი მიიღო და დამოუკიდებელი საქართველოს მთავრობა ჩამოაყალიბა, საქართველოს პოლიტიკური მმართველობის ფორმად დამოუკიდებელი რესპუბლიკა გამოცხადდა. 1919 წლის 21 მარტს კი დამფუძნებელმა კრებამ დაამტკიცა ერთპარტიული მთავრობა ნოე ჟორდანიას ხელმძღვანელობით. მაშინდელი საქართველოს მთავრობის მიზანი იყო დამოუკიდებლობის საერთაშორისო აღიარების მოპოვება. საქართველოს დამოუკიდებლობას იმთავითვე მტრულად შეხვდა რუსეთის ბოლშევიკური რეჟიმი, რომლის მიზანი იყო ყოფილი მეფის რუსეთის იმპერიის აღდგენა სრულ საზღვრებში. ვეროპის ქვეყნებიც თავს იკავებდნენ საქართველოს დამოუკიდებლობის იურიდიული

აღიარებისაგან, რადგან ისინი საქართველოს საკითხს რუსეთთან ურთიერთობის კონტექსტში განიხილავენ და არ სურდათ მასთან ურთიერთობის გაფუჭება. მდგომარეობა მას შემდეგ შეიცვალა, რაც თვით რუსეთმა, ორ ქვეყანას შორის 1920 წლის 7 მაისის ხელშეკრულების გაფორმების შემდეგ, დე-იურე სცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა. ამ მოვლენის შემდეგ საქართველოს დამოუკიდებლობა აღიარეს: 1920 წელს 24 სექტემბერს-გერმანიამ, 1921 წლის 28 იანვარს – ბელგიამ, საფრანგეთმა, ინგლისმა, იტალიამ, იაპონიამ; 1921 წლის 28 იანვარს-პოლონეთმა; 1921 წლის 17 თებერვალს-აესტრიამ; 18 თებერვალს-რუმინეთმა; 23 თებერვალს-ლუქსემბურგმა ხოლო 1921 წლის 14 აპრილს მექსიკამ. საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტში ნათქვამი იყო:

1. ამიერიდან საქართველოს ხალხი სუვერენულ უფლებათა მატარებელია და საქართველო სრულუფლებოვანი დამოუკიდებელი სახელმწიფოა.
2. დამოუკიდებელი საქართველოს პოლიტიკური ფორმა - საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკაა.
3. საერთაშორისო ომიანობაში საქართველო მუდმივი ნეიტრალური სახელმწიფოა.
4. საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკას სურს საერთაშორისო ურთიერთობის ყველა წევრთან კეთილმეზობლური განწყობილება დაამყაროს, განსაკუთრებით კი მოსაზღვრე სახელმწიფოებთან და ერებთან.
5. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა თავის საზღვრებში თანასწორად უზრუნველყოფს ყველა მოქალაქის სამოქალაქო

წითელარმიელების შემოსვლა საქართველოში
1921 წლის თებერვალი

პოლიტიკურ უფლებებს განურჩევლად ეროვნებისა, სარწმუნოებისა, სოციალური მდგომარეობისა და სქესისა.

6. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა განვითარების თავისუფალ ასპარეზს გაუხსნის მის ტერიტორიაზე მოსახლე ყველა ერს.

ამრიგად, 1918 წლის 26 მაისს აღდგა 117 წლის წინ გაუქმებული ქართული სახელმწიფოებრიობა. რათქმაუნდა ამ ფაქტს ქართველი ხალხი დიდი სიხარულით შეხვდა და 26 მაისი საქართველოში ეროვნული დამოუკიდებლობის დღედ გამოცხადდა.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის პირველი (დროებითი) მთავრობის შემადგენლობა ასეთი იყო:

- მთავრობის თავმჯდომარე:** ნოე რამიშვილი
- საგარეო საქმეთა მინისტრი:** აკაკი ჩხენკელი
- შინაგან საქმეთა მინისტრი:** ნოე რამიშვილი
- სამხედრო საქმეთა მინისტრი:** გრიგოლ გიორგაძე
- ფინანსთა მინისტრი:** გიორგი ყურული
- იუსტიციის მინისტრი:** შალვა ალექსი მესხიშვილი
- განათლების მინისტრი:** გიორგი ლასხიშვილი
- მიწათმოქმედებისა და შრომის მინისტრი:** ნოე ზომერიკი
- მიმოსვლის გზების მინისტრი:** ივანე ლორთქიფანიძე.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ჩამოყალიბება მეტად რთულ პოლიტიკურ ვითარებაში მიმდინარეობდა 1920 წლის ბოლოსათვის რესპუბლიკაში უკვე შეიმჩნევა ეკონომიკური და პოლიტიკური სტაბილურობის ნიშნები. აღმავლობას იწყებს მეცნიერება და კულტურა. თბილისში გაიხსნა სახელმწიფო უნივერსიტეტი და კონსერვატორია. მაგრამ ეს დიდხანს არ გაგრძელდებულა. 1921 წლის თებერვალში

საბჭოთა რუსეთმა უხეშად დაარღვია საქართველო-რუსეთის 1920 წლის 7 მაისის სამშვიდობო ხელშეკრულება და შეიარაღებული გზით მოახდინა მის მიერვე ცნობილი საქართველოს ოკუპაცია.

1921 წლის 25 თებერვალს თბილისში რამდენიმე მხრიდან შემოიჭრა წითელი არმია. რუსეთის არმიამ დაიკავა თბილისი და საბჭოთა ხელისუფლება გამოაცხადა. 16 მარტს მოსკოვში რუსეთსა და თურქეთს შორის დაიდო ხელშეკრულება, რომლის ძალითაც ართვინი, არტაანი და ზოგი სხვა ტერიტორიები თურქეთს გადაეცა. დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობა ბათუმში გადავიდა, ხოლო იმავე წლის 18 მარტს საქართველოს მთავრობა საზღვარგარეთ ემიგრაციაში წავიდა. 19 მარტისათვის საქართველოს ყველა ძირითად ცენტრებში უკვე საბჭოთა ხელისუფლება იყო დამყარებული.

1921 წლის 25 თებერვალს საქართველოს გასაბჭოების დროს შეტაკებაში 30 იუნკერი დაიღუპა. იუნკერელები იყვნენ ქართული სამხედრო სკოლის კურსანტები. ამ სასწავლებელში ძირითადად ქართველ თავადაზნაურთა შვილები სწავლობდნენ. სამხედრო ხელოვნებას სულ 182 იუნკერი ეუფლებოდა. სკოლის პირველი უფროსი გენერალი გ. კვინიტაძე იყო. მას შემდეგ, რაც გ. კვინიტაძე საქართველოს ჯარის მთავარსარდლად დაინიშნა, სკოლას სათავეში ჩაუდგა მისი მოადგილე პოლკოვნიკი ალექსანდრე ჩხეიძე. სწორედ მან მოუპოვა იუნკერთა სკოლას გმირთა სახელი. 1921 წელს, როდესაც თბილისს მე-11 არმია მიუახლოვდა, სამხედრო სკოლის დავალება იყო თბილისის მისადგომების დაცვა. მაშინდელი პრესა წერდა: „ლომებივით იბრძვიან იუნკერები

ყველა ნაწილებიდან. იუნკერები ყველაზე მედგრად და განუწყვეტლავ ამაგრებენ ფრონტს. ისინი ჩასაფრებიან მტერს და მთელი დღე-ღამეს, როგორც ზღვის ტალღებს, უკუაქცევდნენ ბოლშევიკების იერიშებს”.

თბილისის გასაბჭოების მეორე დღეს, 26 თებერვალს, ქალაქის მოსახლეობამ რუსთაველის პროსპექტზე სამგლოვიარო პროცესია მოაწყო. მiasვენებდნენ ქართველ დაღუპულ მეომრებს, ხოლო უკან მდუმარე ხალხი მოაბიჯებდა. გერონტი ქიქოძე ასე იხსენებდა ამ დღეს: „ეს სანახაობა იმდენად ტრაგიკული იყო, რომ გაოცებასთან ერთად მოკრძალების გრძნობას იწვევდა კომუნისტებისა და წითულარმიელების რიგებში და ახალ ადმინისტრაციას აზრადაც არ მოსვლია, ამ პროცესისთვის ხელი შეეშალა“. ისინი რუსთაველის გამზირზე პარლამენტის შენობასთან დაკრძალეს.

ასე ცალმხრივად დაარღვია რუსეთმა 1920 წლის 7 მაისის ხელშეკრულება და მოახდინა საქართველოს

ანექსია. საქართველო შეიყვანეს საბჭოთა კავშირში და გამოცხადდა საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის შექმნა, რომელიც მხოლოდ ფორმალურად ინარჩუნებდა დამოუკიდებლობას. საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტი და კონსტიტუცია დღესაც იურიდიული ძალის მქონეა, რადგან მაშინდელმა დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობამ კაპიტულაციაზე ხელი არ მოაწერა და იგი ემიგრაციაშიც განაგრძობდა მოღვაწეობას.

ამრიგად, 1918-1921 წლების ეროვნული დამოუკიდებლობის პერიოდი დასრულდა რუსეთ-საქართველოს მორიგი ომით, დემოკრატიული საქართველოს დაცემით და რუსეთის საბჭოთა საოკუპაციო რეჟიმის დამყარებით.

მოამზადა
ეკატერინე ცირიკაშვილი

DER GEORGISCHE PATRIARCH AMBROSIOUS – EIN OPFER DES BOLSCHEWISMUS UND SEIN MEMORANDUM BEI DER ERSTEN WELTWIRTSCHAFT-KONFERENZ IN GENUA 1922

von *Mirian Gamrekelashvili*

Der zukünftige Patriarch Bessarion Khelasia wurde im Jahr 1861 im Dorf Intschchuri geboren. Damals war Georgien eine Provinz des zaristischen Russlands und der Ort gehörte zum Kreis Zugdidi. Nach seinem Abschluss auf einer kirchlichen Schule ging er in das orthodoxe Priesterseminar nach Tbilisi. Noch während seines Studiums heiratete er Kessaria Mertschule.

Im Jahr 1887 wurde er vom Bischof von Sochumi (Region Abchasien) zum Priester geweiht und erhielt den neunten Namen Ambrosius. In der Eparchie Sochumi wirkte er als Priester an verschiedenen Orten: in der Stadt Sochumi selbst und in Neu Athos und Lchini.

In dieser Zeit versuchten zaristische Kräfte die Bevölkerung dieser Region zu russifizieren. Einige Personen schürten einen Hass zwischen der Region Abchasien und Zentralgeorgien. Ambrosius stellte

sich gegen diese Ereignisse und protestierte dagegen laut in der Presse.

Im Jahr 1896 starb seine Ehefrau bei der Geburt ihres dritten Kindes. Ambrosius musste deshalb seine Kinder allein erziehen und nahm sie sogar in die Verbannung mit. Im Alter von 36 immatrikulierte er sich 1897 an der Theologischen Akademie von Kazan und wurde nach zwei Jahren Mönch. Sein Studium schloss er mit einer Dissertation mit dem Thema „Der Kampf zwischen dem Islam und dem Christentum in Georgien“ ab. Kurz danach im Jahr 1902 wurde Ambrosius nach Georgien zurückgeholt und zum Archimandriten des Klosters Tschelischki ernannt. Dort entdeckte er sehr wichtige alt-georgische Handschriften, wie z.B. „Das Evangelium von Tschelischki“ und „Christianisierung Georgiens“ und sorgte für deren Untersuchung und Kodifizierung. Bei der Bevölkerung war er

sehr beliebt, besonders wegen seiner Predigten. Bereits 1905 ist Archimandrit Ambrosius für kurze Zeit Mitglied der bischöflichen Konferenz in Tbilisi geworden. Außerdem setzte sich Ambrosius schon lange für die Wiederanerkennung der Autokephalie der Georgisch-Orthodoxen Kirche ein. Aus diesem Grund wurde er 1909 nach Russland verbannt. Drei Jahre lang wurde Ambrosius beschuldigt, am Attentat auf den russischen Patriarchen Nikon beteiligt gewesen zu sein. Erst im Jahr 1911 wurde Ambrosius für unschuldig erklärt und frei gesprochen, aber er durfte nicht nach Georgien zurückkehren.

Als 1917 das zaristische Russland von der Oktoberrevolution aufgelöst wurde, konnte Georgien wieder seine Unabhängigkeit erringen. Auch in der orthodoxen Kirche Georgiens entwickelte sich neues Leben. Die ersten Schritten waren: ein gesamtkirchliches Konzil in „Swetizchoweli“, die Wahl des neuen Patriarchen Kirion II. und die Erklärung der lang ersehnten Autokephalie. In dieser Zeit wurde auch Ambrosius zum Bischof geweiht. Sein Bistum

„Meine Seele gehört Gott,
mein Herz gehört Georgien,
die Leiche aber überlasse ich euch.
Macht was ihr wollt“

Katholikos-Patriarch Ambrosius

war zuerst Tschkhondidi, danach tat er seinen Dienst als Bischof in Abchasien. Doch die Zeit des Friedens dauerte nicht lange.

Im Februar 1921 überschritten bolschewistische Truppen die Grenzen der Republik Georgien. Am 25. Februar eroberten sie die Hauptstadt Tbilisi, die einheimischen Kommunisten haben sich bei der Eroberung besonders hervorgetan. Die demokratisch gewählte Regierung hatte in der Nacht zuvor die Residenz verlassen und war nach der im Westen gelegenen Stadt Bathumi geflohen. Es wird überliefert, dass der Katholikos-Patriarch Leonid (Okropiridze, 1918 -1921) in diesen Tagen in der Sioni-Kathedrale der Hauptstadt gebetet habe: „Wenn für die Rettung des Landes ein Opfer nötig ist, bin ich bereit mein Leben hinzugeben“. Der

greise Katholikos blieb nicht mehr lange am Leben. Er verstarb am 11. Juni 1921.

Die Zwangsbolschewisierung Georgiens war mit einer antireligiösen Hysterie, einem scharfen Kampf gegen die Kirche und einer heftigen Verfolgung der Gläubigen verbunden. Wenige Monate nach dem Beginn der Verfolgungen berief die Georgische Orthodoxe Kirche ihr drittes Landeskonzil ein. Das Konzil tagte vom 1. bis 5. September 1921 in dem traditionsreichen westgeorgischen Kloster Gelati. Die Konzilsväter wählten den Metropoliten Ambrosius zum Nachfolger des verstorbenen Katholikos Leonid. Sofort nach seiner Wahl protestierte das neue Kirchenoberhaupt gegen die Gewaltaktionen der Bolschewiken nicht nur in seiner Heimat, sondern auch im Ausland.

Vom 10. April bis 19. Mai 1922 fand in der italienischen Hafenstadt Genua die erste Weltwirtschaft-Konferenz nach dem ersten Weltkrieg statt. Katholikos-Patriarch Ambrosius verfasste ein Memorandum und schickte es an die Teilnehmer dieser Konferenz:

„Ambrosius, Katholikos Patriarch von ganz Georgien, grüßt die an der Konferenz von Genua anwesenden Vertreter der zivilisierten Menschheit. Schon in vorchristlicher Zeit besaßen die kartwelischen (georgischen) Stämme im Kaukasus, zwischen dem kaspischen und dem Schwarzen Meer, einen Staat mit einem kleinen Territorium, jedoch mit starkem Willen und reichen Gaben. Dieser Staat ist in der Geschichte unter dem Namen Georgien bekannt. Er war Jahrhunderte lang der einzige Träger der christlichen Kultur und des europäischen Humanismus in Kleinasien. Zu Beginn des 19. Jahrhunderts schloss sich das im Kampf mit seinem Feinden entkräftete Georgien freiwillig dem ebenfalls orthodoxen Russland an. Dies geschah in der Hoffnung, dass Georgien unter russischem Schutz seine politische und nationale Existenz sichern könne, was auch im Staatsvertrag festgehalten ist, der 1783 zwischen dem georgischen König Heraklius II. und der russische Kaiserin Katharina II. geschlossen worden war. Zu seiner großen Enttäuschung hatte aber das Land 117 Jahre lang unter der russischen Bürokratie, Despotie und Unterdrückung zu leiden. Kurz danach, als die künstliche Einheit [zwischen Georgien und Russland] des russischen Imperiums 1917 zerstört worden war, erklärte deshalb das

Katholikos-Patriarch Ambrosius

georgische Volk seine Unabhängigkeit und begann mit dem politischen Wiederaufbau.

Trotz großer Hindernisse durch innere und äußere Feinde zeigte das georgische Volk eine solche Begabung und so viel national-schöpferische Energie, dass Europa nach drei Jahren seine politischen Fähigkeiten anerkannte und ihm einen Platz unter den unabhängigen Staaten zuwies. Damit konnten sich die Bolschewisten in Russland nicht abfinden und sie schickten eine Okkupationsarmee an die Grenzen Georgiens. Am 25. Februar 1921 erhielt das erschöpfte kleine Georgien wiederum ein schweres und schädliches Joch, wie es in seiner Jahrhunderte langen Geschichte noch nie eines erdulden musste. Die Okkupanten versuchten zwar alle zu überzeugen, dass sie Georgien befreit und glücklich gemacht hätten, aber wie „glücklich“ sich das georgische Volk wirklich fühlt, weiß ich sein geistlicher Vater und Seelsorger sehr genau, denn ich halte die aus dem Herzen des Volkes hervorgegangenen Fäden in der Hand und höre sein Seufzen und Klagen. Ich erkläre direkt und ohne Übertreibung, dass die unzulässigen Experimente, die das georgische Volk seit 1921 erleiden muss, es zum physischen Aussterben und zur religiösen Erniedrigung bringen werden.

Dem Volk wird die Erde weggenommen, in der die Gebeine der Vorfahren begraben sind, und diese

Erde wird Eindringlingen aus fremden Ländern überlassen. Dem verarmten Volk wird die mit Mühe erworbene Nahrung geraubt und sie wird mit unverständlicher Geschwindigkeit in die Fremde gebracht. Die Muttersprache wird missbilligt, die nationale Kultur geschändet, und zuletzt wird das Heiligste, das religiöse Gefühl des Volkes, geschmäht. Es wird ihm verboten, seine Religion frei zu leben. Seine Geistlichkeit wird brutal verfolgt. Seine Kirche, die älteste Trägerin des nationalstaatlichen Aufstiegs Georgiens und seiner Stärke, ist heute so entwürdigt, dass sie sich nicht einmal mit eigener Arbeit selber ernähren und ihre Existenz sichern kann. Einer seufzt, ein anderer stöhnt, sie darf aber diese Stimmen nicht hören.

Unter diesen Umständen halte ich es für meine Pflicht, der zivilisierten Menschheit zu sagen: Ich, als Vertreter der Kirche, gehöre nicht zu den Inhabern der staatlichen Macht, aber ich wünsche für mein Volk eine politische Ordnung, die seine physische Wiedergeburt und seine kulturelle Entwicklung fördert. Deshalb verlange ich:

Die russische Okkupationsarmee muss die Grenzen Georgiens verlassen und sein Territorium [= Georgiens] von den Fremden befreit werden.

Das georgische Volk muss die Möglichkeit haben, ohne fremden Zwang und Druck sein Leben so zu gestalten, wie es selbst will. Es muss die Formen des sozialen und politischen Lebens erarbeiten, die seiner Seele, seinem Verlangen, seinen Sitten und Gebräuchen und der nationalen Kultur entsprechen.

Ich hoffe sehr, dass die hochverehrte Konferenz, die sich zu ihrem Ziel gesetzt hat, große Probleme der Menschheit zu klären und Gerechtigkeit und Freiheit zu schaffen, die elementare Bitte des kleinen Georgiens, heute von mir ausgesprochen, nicht ignoriert und es aus den Klauen der Gewalt und vor schändlicher Sklaverei rettet.

Gott segne Sie und Ihre edlen Forderungen und Tätigkeiten.

Ihr ergebener Ambrosius, Patriarch von ganz Georgien.

Tbilisi, 7. Februar 1922,,

Das Thema der Konferenz war offiziell „Ein Versuch des ökonomischen Wiederaufbaus für Zentral- und Osteuropa“. Die Hauptländer wollten tatsächlich aber etwas anderes. Sie versuchten, dass das bolschewistische Russland die alte Schulden

übernimmt und in den internationalen Markt zurückkehrt. Gerade deswegen vermieden sie, mit Russland wegen des aufgeführten Memorandums zu streiten. Ambrosius Hilfsschrei war im Westen erfolglos, aber er hatte einen großen Widerhall in der Sowjetunion. Am 12 Januar, 1923 wurden der Katholikos und alle Mitglieder des Katholikos-Rates verhaftet. Im Unterschied zur Heiligen Synode war dieser Rat eine ständig funktionierende kirchliche Institution, zu der sowohl Geistliche als auch viele Laien gehörten. Die gerichtliche Anklage gegen sie enthielt drei Beschuldigungen:

1. Ein Umsturzversuch gegen die Regierung mit Hilfe ausländischer Kräfte und der Verrat des sozialistischen Vaterlandes.
2. Das Verstecken der Kirchenschätze.
3. Der Ungehorsam gegenüber den Anordnungen der Staatsregierung.

Das Memorandum war der Hauptgrund für diese drei Beschuldigungen. Laut dem Gericht wirkten neben dem Patriarchen Ambrosius auch die anderen Angeklagten an der endgültigen Formulierung des Dokumentes mit. Die öffentliche Verhandlung des Obersten Gerichtes Georgiens gegen den Katholikos und die Mitangeklagten fand vom 10. März 1923 bis 19. März 1924 statt. Die Zeitungen *Kommunist*, *Muscha (Arbeiter)* und *Prawda Grusii (Wahrheit Georgiens)* berichteten täglich über diesen Schauprozess und veröffentlichten Pamphlete, Schmähschriften und Karikaturen. Revolutionäre und Arbeiter verlangten die Erschießung der *Verbrecher, Volksfeinde, Konterrevolutionäre* und *Boten der Hölle*. Es wurden Versammlungen und Demonstrationen veranstaltet. Menschen haben vor dem Gerichtgebäude geschrien: „Nieder mit Ambrosius“, „Nieder mit den maskierten Feinden der Revolution“. Im Hintergrund all dieser Ereignisse standen die Bolschewiken, der Gründer und Leiter des KGB Lavrentij Beria machte den Fall Patriarch Ambrosius zur Chefsache.

Die Gelehrten und angesehenen Personen waren beunruhigt. Der damals bekannte Erzpriester Prof. Dr. K. Kekelidze war an den Gerichtsverhandlungen als Experte zugezogen und versuchte, das politische Handeln des Katholikos-Patriarchen mit Hilfe ähnlicher Beispiele aus der Kirchengeschichte zu erklären. Keiner der Angeklagten hat sich schuldig bekannt. Selbst Ambrosius sagte, dass er verpflichtet sei, etwas laut gegen die Vernichtung der Nation zu

sagen. Im Gerichtsurteil steht:

„Für dieses Verbrechen sieht das Strafgesetzbuch Kapitel N. 60 die höchste Strafe, nämlich die Todesstrafe vor, und das ist völlig gerechtfertigt. Aber das Gericht nimmt im Falle von Katholikos Ambrosius und der anderen Angeklagten Rücksicht, daran dass sie erstens sehr alt sind, zweitens, dass sie die Sowjetregierung anerkennen, drittens, dass der Angeklagte Chelaia seinen Aufruf an die Weltwirtschaftskonferenz von Genua als Fehler betrachtet und viertens, dass die Angeklagten unter den Arbeitern kein Vertrauen genießen. Das Gericht fällt Folgendes: Sieben Jahre, neuen Monate und 23 Tage Freiheitsentzug für den Angeklagten Katholikos-Patriarchen Ambrosius unter strenger Isolation und Konfiskation seines Vermögens.“

Die Anderen erhielten Freiheitsstrafen von drei bis vier Jahren. Die Häftlinge hatten ihre Strafen im Metechi-Gefängnis in Tbilisi abzubüßen. Während Ambrosius im Gefängnis war, konnten seine Kinder ihn besuchen. Später haben sie in ihre Erinnerungen erzählt, dass der Katholikos-Patriarch sich immer so mutig zeigte, als ob nichts passiert wäre. Auch in dieser Zeit forderte die Regierung, dass er seinen geistlichen Titel ablegen solle. Freilich machte dies Patriarch Ambrosius nicht.

Am 10 März, 1925 erließ die Regierung ein Begnadigungsdokument und die Gefangenen durften wieder nach Hause kommen. Anna Kldiashvili, eine Enkelin von Ambrosius, erinnert sich daran: „Es ist ein Nachbarkind zu uns gekommen und hat zu meiner Mutter gesagt, dass der Katholikos aus dem Gefängnis über die Brücke Metechi zu Fuß komme. Er wollte in die Sioni-Kathedrale gehen, die in der Nähe liegt. Diese Information verbreitete sich in der Stadt so schnell, dass die Kirche ganz voll war und die Menschen sich auf die Knie warfen, als Ambrosius die Kirche betreten hat. Der Katholikos war mit großer Freude erfüllt und soll gesagt haben: ‚Es gibt keine Kraft in der Welt, die in Georgien das Christentum vernichten kann‘“.

Wegen der körperlichen Leiden und Schwäche als Folge seiner Gefangenschaft ist der Katholikos-Patriarch Ambrosius am 29. März 1927 gestorben.

Im Jahr 1995 hat die Georgisch-Orthodoxe Kirche den Katholikos-Patriarch Ambrosius heiliggesprochen. Sein Gedächtnistag ist am 16. März nach dem Gregorianischen Kalender und am 29. März nach dem Julianischen.

ლიბერალურ-დემოკრატიული ღირებულებები და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია

ნუზუარ ავაშაშვილი

1988-1991 და შემდეგდროინდელი წლების საქართველო ასეთმა ლოზუნგებმა მოიცვა: „ქართველი ერთი და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია ერთი და იგივეა!“, „გაუმარჯოს ერთიან, მართლმადიდებელ საქართველოს!“, „მართლმადიდებელი ეკლესია ერის გამაერთიანებელი ძალაა!“, „იგი საქართველოს სახელმწიფოებრიობის საფუძველია!“. ჩემთვის იმთავითვე ცხადი გახდა, რომ ძველი ცხოვრების ნგრევა და ახლის შენება დემოკრატიისა და ლიბერალიზმის ნიშნებს არ შეიცავდა. კერძოდ: როდესაც ერთი რომელიმე სარწმუნოება რომელიმე სახელმწიფოს იდეოლოგიად ცხადდება და კანონის ძალით პრივილეგირებული ხდება, სხვა სარწმუნოებები და მათი მიმდევრები მეორეხარისხოვან მდგომარეობაში ექცევიან და მეტ-ნაკლებად შესამჩნევ დისკრიმინაციას განიცდიან.

რომ დაეაკონკრეტოთ, საქართველოს უახლეს ისტორიას, წინამდებარე თემის კონტექსტში, შემდეგი თავისებურებები ახასიათებს:

1. ეროვნებისა და კონფესიის (ამ შემთხვევაში, საქართველოსა და მართლმადიდებლობის) იდენტიფიკაცია, საქართველოს ისტორიისა და ქართული კულტურის მხოლოდ და მხოლოდ მართლმადიდებლობასთან ასოცირება და, ამდენად, ამ კულტურის შემკვიდრებად მხოლოდ ქართველი მართლმადიდებელი ერის გამოცხადება;

2. ქართველი ერისა და ქართული ენის (შესაბამისად „ქართული ენის“) ბუნებითად გამორჩეულობის, აღმატებულობის რწმენა და ქადაგება (ქართული ენა გამოცხადდა იმ ენად, რითაც იესო ქრისტე მეორედ მოსვლის დროს ქვეყანას გაასამართლებს; დაწესდა ამ ენის საეკლესიო დღესასწაული);

3. ანტიტოლერანტობა, ქსენოფობია და აგრესია არამართლმადიდებლებისა და, ზოგჯერ (გარკვეულწილად), არაქართველი მართლმადიდებლების მიმართაც;

4. აქტიური მართლმადიდებელი პიროვნებებისა და ჯგუფების მცდელობა, აკონტროლონ საერო ცხოვრება, განსაკუთრებით კი განათლების სისტემა, ბეჭდური და ელექტრონული მედია;

5. ცრუმორწმუნეობა, ანტიინტელექტუალზმი და ფარისევლობა, რომლის ერთ-ერთი გამოვლენაა სახელმწიფო მოხელეების მიერ პირადი რელიგიური განცდების აფიშირება;

6. საეკლესიო და საერო ობსკურანტიზმი, რაც

ზოგადად ცოდნისა და მეცნიერებისადმი აგდებულ დამოკიდებულებას ნიშნავს;

7. ხატების ისეთი გაფეტიშება და სასწაულების ისეთი მაძიებლობა, რის შესახებაც იესო ქრისტე ამბობს: „ნათესავი ბოროტი და მრუში სასწაულს ეძიებს“ (მათე 12, 39; 16,4; ლუკა 11,29).

ასეთია რეალობა, რომელიც საზოგადოებრიობას ისეთი ბაირალით და რეკლამით მიეწოდება, რომ იქმნება შთაბეჭდილება: ეს ჭეშმარიტი მართლმადიდებლობაა!

მივაქციოთ ყურადღება: მღვდელი თუთიყუშს ზეთის სცხებს და მრევლს არწმუნებს, ჩემი თუთიყუში მამაო ჩვენოს წარმოთქვამსო, მასმედია (საერო, სახელმწიფო პრესა და ტელევიზია) ამას პოზიტიური იარლიყებით ავრცელებს და ქმნის ილუზიას, რომ ეს რიგითი სასწაულია, რომელიც მართლმადიდებელთა ცხოვრებაში გზადაგზა ხდება. იმ საზოგადოებაში, რომელსაც სასულიერო პირი, დეკანოზი, არწმუნებს, რომ, მაგალითად, „ხშირად ეშმაკი საღეჭ რეზინაში იბუდებს; ასევე შემოდის ხელის ჩამორთმევით, სხვისი ტანსაცმლის ჩაცმით“ (რადიო „ივერი“, 2007 წ. 8 თებერვალი), და რომელიც ასეთი პროპაგანდის მიმართ პროტესტს არანაირი ფორმით არ ამჟღავნებს, დემოკრატიულ ღირებულებებზე ლაპარაკი ზედმეტია.

ბუნებრივად დაისმის კითხვა: ისეთი ცნებები და ღირებულებები, როგორიცაა დემოკრატია და თავისუფლება, ბუნებითადაა დაპირისპირებული ქრისტიანულ მსოფლმხედველობასთან და საეკლესიო ტრადიციასთან, თუ ამ დაპირისპირებას მოცემული ქრისტიანული ეკლესიის (როგორც სოციუმის, თემის) შიგნით არსებული პრობლემები განაპირობებს? იგულისხმება პიროვნული და კოლექტიური ცნობიერება, კულტურის დონე და დიალოგის უნარი, რომელიც დამოკიდებულია არა ამა თუ იმ რელიგიურ მსოფლმხედველობასა და ძველ ტრადიციასზე, არა დოგმატიკასა და ლიტურგიის რედაქციებზე, არამედ სუბიექტების სინდისზე, მოქალაქეობრიობის ხარისხზე და, რაც მთავარია, მორწმუნეობის კულტურაზე, ე.ი. პირადი რელიგიური განცდებისა და მოთხოვნილებების სამოქალაქო საზოგადოებაში გამოხატვის წესზე, რაც ცვალებადია და განკურნებას ექვემდებარება, თუკი მდგომარეობა სამკურნალოა.

ჩვენი მთავარი პრობლემაა, გავარკვიოთ და ვიცოდეთ რა დამოკიდებულებაშია ქრისტიანობა

დემოკრატიასთან, ლიბერალიზმთან და სინდისის თავისუფლებასთან?

დემოკრატიის ერთ-ერთი მთავარი პრინციპია ეკლესიისა და სახელმწიფოს როგორც ორგანიზაციული, ისე იდეოლოგიური გაყოფა. ეს რომ განხორციელდეს, პირველ რიგში იმ თეორიის მნიშვნელობა უნდა გავაცნობიეროთ, რომელიც ორი სიტყვით ასე გამოითქმის: „რელიგიური და სახელმწიფოებრივი თვალსაზრისების აღრევა არის ბოროტება და საბედისწერო უგუნურება“. მიზეზი მარტოა: ეკლესია და სახელმწიფო სხვადასხვა წარმომავლობის მოცემულობებია, რის გამოც მათ სხვადასხვა მიზნები და ამოცანები აქვთ. ლაპარაკია იმაზე, რომ სარწმუნოებრივი და საერო ინტერესები ანუ წარუვალი და წარმაგალი იდეალები ერთმანეთს ბუნებრივად უპირისპირდება, რის გამოც მათი გაერთიანება შეუძლებელია. ამიტომ ისინი ერთმანეთში კი არ უნდა ავურიოთ, არამედ თავ-თავიანთი ადგილი მიუჩინოთ და პარმონიისათვის ვიზრუნოთ. როდესაც აღნიშნული ორი ჰეტეროგენული მოვლენა — წუთისოფელი და ზემთასოფელი — ერთსა და იმავე სახელმწიფოში, სოციუმსა თუ პიროვნებაში მშვიდობიანად თანაარსებობს, ვითარება იდეალურია. ეს კი მხოლოდ იმ ქვეყანაში და იმ საზოგადოებაში შეიხსამს ხორცს (რამდენადმე მინც), სადაც არსებობს სინდისისა (მსოფლმხედველობის) და ეკლესიის (აღმსარებლობის, კონფესიის) თავისუფლება.

არაუინ დაუბს იმაზე, რომ თანამედროვე ცივილიზაციის უდიდესი მონაპოვარი — ნების, არჩევანის, სინდისისა და აღსარების (ე.ი. გამოხატვის) თავისუფლება — ფესვებითა და წარმომავლობით ქრისტიანული მოვლენაა. ახალი აღთქმისეული სოციოლოგიისა და სოციუმის მთავარი პრინციპი — სარწმუნოებრივი და სახელმწიფოებრივი სფეროების განცალკევება — სათავეს თვით იესო ქრისტეს სიტყვებიდან იღებს: „მიეცით კეისარს კეისრისა და ღმერთს ღმრთისა“ (მათე 22, 21), რაც იმას ნიშნავს, რომ სახელმწიფო და ეკლესია არსობრივად განსხვავებული ერთეულებია და ვითარება მაშინაა ნორმალური, როდესაც ისინი ერთმანეთისაგან დამოუკიდებლად არსებობენ.

ეს თეორია სავსებით ახალ და გაბედულ სიტყვად წარმოჩნდა რომის იმპერიაში, სადაც სარწმუნოება პოლიტიკასთან იყო შექსოვილი და პოლიტიკა სარწმუნოებასთან. ასეთ პირობებში სარწმუნოებისა და სინდისის თავისუფლებაზე ოცნებაც არ შეიძლებოდა. ეკლესიის ისტორიის პროფესორი სერჯი გორგაძე, რომელმაც პროფესიულად შეისწავლა ქრისტიანობისა და დემოკრატიის საკითხები, ამბობს: „აი, რა მდგომარეობაში იყო ადამიანის უწმინდათაწმინდესი მხარე, მისი უღრმესი შინაგანი

მსოფლიო, როცა პირველად გაისმა მაცხოვრის ღვთაებრივი ქადაგება, პირველათ აღსარებულ იქმნა პრინციპი სარწმუნოებრივ და პოლიტიკურ სფეროთა განყოფისა“. სწორედ ამის გამო ამბობენ და სამართლიანადაც, — ქრისტემ სულიერი და ზნეობრივი რევილუცია მოახდინაო.

წარმართობისეული დესპოტიზმი და ძალმომრეობა განპირობებული იყო რწმენით, რომლის თანახმად ადამიანი ამა თუ იმ რელიგიურ თემში წინასწარი განგებით იბადება, რის გამოც მის აღმსარებლობას არა პიროვნული ნება და არჩევანის თავისუფლება, არამედ გენეტიკა განსაზღვრავს. ასეთ პროვიდენციალიზმს ქრისტიანობამ პიროვნების უფლებები, სინდისისა და სარწმუნოების შეუზღუდავი თავისუფლება დაუპირისპირა. გავითვალისწინოთ ქრისტეს მოძღვრების ქვაკუთხედი: ადამიანი იბადება არა ქრისტიანად, არამედ თავისუფალი ნების არსებად, რომელსაც შეუძლია, გახდეს ქრისტიანი, თუკი ქრისტეს იწამებს. მართალია, ნებისმიერი პიროვნება ამქვეყნიური მდგომარეობით და სტატუსით რომელიმე ხალხს და სახელმწიფოს ეკუთვნის და, როგორც წესი, მის კანონებს ემორჩილება, მაგრამ ამავე პიროვნების სული და „შინაგანი მსოფლიო“ თავისუფალია; მის ნებასა და არჩევანზე დამოკიდებული, გადაიქცევა თუ არა ის ღვთის შვილად (იოანე 1,12-13).

პასუხს მოითხოვს შემდეგი კითხვები: ის ფაქტი, რომ ტრადიციული (ძველი), ე. ი. მართლმადიდებელი და კათოლიკური ეკლესიების სტრუქტურა იერარქიულია (ეპისკოპოსი, მღვდელი, დიაკონი), გამორიცხავს თუ არა საკუთრივ ეკლესიის ცხოვრებაში დემოკრატიის არსებობას და თუ არ გამორიცხავს, მაშინ რა სახის დემოკრატიასთან გვაქვს ამ შემთხვევაში საქმე? ძვეს თუ არა ქრისტიანული თემის (სოციუმის, ეკლესიის) მოწყობის საფუძვლებში დემოკრატიის პრინციპები? ეკლესიის პირველმოსახლეები (მოციქულები და თანამოციქულები) მათ სულიერ შთამომავლებს, და ეკლესიის გარეთ მყოფ ხალხსაც, სიტყვით და მაგალითით დემოკრატიულ და ლიბერალურ ღირებულებებს შთააგონებენ თუ პირიქით?

ამ კითხვებს მოციქულთა საქმეები (ძვ. ქართ. „საქმენი მოციქულთანი“) ასე უპასუხებს: ეკლესიის ისტორია წუთისოფელში დემოკრატიული არჩევნებით დაიწყო. იგულისხმება აქციები ახალი მოციქულისა (ეპისკოპოსის) და შვიდი დიაკონის გამორჩევისათვის, რომლებშიც არა მარტო მოციქულები ანუ ეპისკოპოსები, არამედ რიგითი მორწმუნეები (ერისკაცები) მონაწილეობდნენ (1,15-26; 6,1-7). კიდევ უფრო თვალსაჩინოა მაგალითი პირველი საეკლესიო კრებისა, რომელიც იერუსალიმში 48 წელს შედგა. მასში, ასევე, ეკლესიის რიგითი

წვერებიც მონაწილეობდნენ და მან ლიბერალურ მიმართულებას დაუჭირა მხარი, რათა „ზედმეტი ტვირთით“ (გარეგანი წესებითა და რიტუალებით, კერძოდ კი მოსეს რჯულის განუყოფელი ნაწილით — წინადაცვეთით) მორწმუნეთა სულები არ დაემძიმებინა (15,1-29). ჩვენთვის აქ არსებითი ის გარემოებაა, რომ ამ კრებამ დაამკვიდრა ტრადიცია, რომლის თანახმად ეკლესიის წინაშე მდგომი პრობლემების გადაჭრის საქმეში სამოქალაქო პირებსაც თვალსაჩინო როლი აქვთ მიჩენილი. ნებისა და არჩევანის თავისუფლებაზე, სახელდობრ, — საეკლესიო და, ზოგადად, რელიგიურ ცხოვრებაში ნებაყოფლობით მონაწილეობაზე მიგვივლით ანაზღაურებს და საფირას ეპიზოდი. მათ, ეკლესიის პირველმოსახლეებმა, გაყიდეს ყანა, მონაგების ნაწილი გადამალეს და საერთო საღაროში ნაწილი შეიტანეს, რის გამოც პეტრემ ანაზღაურების რიტორიკული კითხვით მიმართა: „რაც გქონდა განა შენი არ იყო და გაყიდულიც შენს ხელში არ იყო?“ (5,4) ანუ: თუ არ გინდოდა, ვინ გაიძულებდა ქველმოქმედებას?

არის თუ არა მართლმადიდებლობისათვის უცხო ის, რაც მოციქულთა საქმეებიდან ახლა გავისხენეთ და რაც თანამედროვე ცივილიზაციის ფუნდამენტურ პრინციპებად წარმოგვიდგება? აქვე ისიც უნდა ვთქვათ, რომ ეს პრინციპები არა მარტო ხსენებული წიგნის, არამედ მთელი საღვთო წერილის (ბიბლიის) ფუძემდებლური პრინციპებია. ისინი იქ კოდირებულია თესლისა და ფესვების სახით, რომელთა სიღრმისეულად ამოკითხვა საღვთო წერილის სულისკვეთების შემეცნებას უდრის. უპირველესად ყოვლისა მხედველობაში გვაქვს ღვთისა და ადამიანის ურთიერთობის ბიბლიური უწყება და კონცეფცია, რომლის თანახმად ღმერთმა ადამიანს სამოთხეში არა მარტო არჩევანის თავისუფლება, არამედ ამ არჩევანის რეალიზაციის შესაძლებლობაც მისცა. ამის შესახებ, პირველ რიგში, ორი სხვადასხვა ბუნების ხის ერთმანეთის გვერდით მყოფობა (დაბ. 2,9) მიგვანიშნებს და გვარწმუნებს: ღმერთმა ეს იმიტომ გააკეთა, რომ ადამს და ევას, როგორც თავისუფალი ნების არსებებს, ნაბიჯის თავისუფლად და შემოქმედებითად გადადგმის საშუალება ჰქონოდათ. თავად აღთქმა, ე.ი. ხელშეკრულება (როგორც ძველი, ისე ახალი), რომელიც ღმერთსა და ადამიანს შორის დაიდო, ორმხრივი აქტია და ის ადამიანს თავისუფალი ნების არსებად წარმოსახავს. ამით ღმერთმა, რომელსაც აქვს აბსოლუტური ნება, თავისუფლება და შემოქმედებითობა, ადამიანის მოკავშირეობა აღიარა და ერთხელ კიდევ გაუსვა ხაზი, რომ იგი მან თავის „ხატად“ და „მსგავსად“ შექმნა (დაბ. 1,27; 5,1). ჩვენ აქ საქმე გვაქვს იმ კონცეფციისა და ტრადიციის წყაროსთან, რომელთა მიხედვით ცხოვრების მოწყობას საკმაოდ დიდი დრო დასჭირდა.

თუ გავითვალისწინებთ, რომ მართლმადიდებელი (ისე როგორც კათოლიკური) ეკლესია დაფუძნებულია ორ ფუნდამენტზე (ორ ავტორიტეტზე) — საღვთო წერილსა და საღვთო გადმოცემაზე (ტრადიციაზე), ლოგიკურად მივალთ დასკვნამდე: პიროვნებისა და მისი ნების ხელშეუხებლობას; სინდიდის, სიტყვისა და არჩევანის თავისუფლებას; ინდივიდუალიზმს; თავისუფალი, ღია და სამართლებრივი საზოგადოების იდეას იგი არსებითად ვერ დაუპირისპირდება.

ასევე ფაქტია, რომ რომისა და აღმოსავლეთის ეკლესიების ისტორიაში (ზოგადად, ეკლესიის ცხოვრებაში) რაღაც ისეთი მოხდა, რომელმაც მართლმადიდებელი ეკლესია, რომელიც რომის იმპერიაში ჩამოყალიბდა, თავის საწყისს, თავის პირველხატს დააშორა. უფრო სწორი იქნება, თუ ვიტყვი: ამ ხატის გარეგანი მხარე დროთა ვითარებაში და გარემოებათა გამო გადასხვაფერდა. მთავარ მიზეზად ეკლესიის ისტორიკოსები ეკლესიისა და სახელმწიფოს გაერთიანებას, — ეკლესიის გასახელმწიფოებრიობას, მის პრივილეგირებულ მდგომარეობაში ჩაყენებას და წუთისოფელში მის აღზევებას ასახელებენ.

სწორედ ამ მოვლენების მიზეზებისა და შედეგების გარკვევას ისახავს მიზნად პროფ. ს. გორგაძე ნაშრომში „სინდიდისა და ეკლესიის თავისუფლება ბიზანტიის იმპერიაში“, რომელიც 1906 წელს გამოქვეყნდა და რომელიც თანამედროვე სამეცნიერო ლიტერატურაში თითქმის შეუმჩნეველია. ავტორი ასეთ მაგალითსა და მსჯელობას გვთავაზობს: „ვთქვათ, რომელიმე სახელმწიფომ ქრისტიანობა ნებადართულ სარწმუნოებად აღიარა. გავიდა რამდენიმე ხანი და სახელმწიფომ ამ სარწმუნოებას მფარველობა დაუწყო. თუ ეს მფარველობა მხოლოდ გარეშე მტერთა შემოსევისაგან დაცვაში გამოიხატება, მაშინ, რასაკვირველია, ქრისტიანობა სრულიად არაფერს დაკარგავს. მაგრამ წარმოვიდგინოთ, რომ ქრისტიანები უბრალო მფარველობას არ დასჯერდნენ და სახელმწიფოს მოსთხოვეს, რათა მან აქტიური მონაწილეობა მიიღოს ქრისტიანობის გავრცელებაში, სხვა რჯულის მიმდევარ ქვემევერომებს ძალა დაატანოს ან პოლიტიკური და ქონებრივი უპირატესობანი აღუთქვას მათ, უკეთუ იგინი ქრისტიანობას მიიღებენ. ვთქვათ ეს მოთხოვნა სახელმწიფომაც შეიწყნარა და ახალი სარწმუნოების მიმდევართ (ე.ი. პროზელიტებს, ნ.პ.) დაუწყო სხვადასხვა პრივილეგიების ბოძება; სამსახურში იგინი უფრო წინ დააყენა, მათ მოძღვრებასა და მასწავლებლებს ხაზინიდან ჯამაგირები დაუნიშნა, ხოლო მათი სამლოცველო სახლები სახელმწიფო ხარჯით შეამკო და ააშენა და სხვა და სხვა. რა თქმა უნდა, ბევრი ქვემევერომი ქრისტიანობაზე გადმოვა, მაგრამ როგორი იქნება ეს გადმოსვლა?“

რა ზნეობრივი ღირსებისანი იქნებიან ის პირნი, რომელნიც ახლა ამ სარწმუნოებისაკენ გამოსწევენ? უეჭველია, ქრისტიანობისაკენ ბევრი ისეთი ელემენტი გამოეშურება, რომელსაც აღარც ძველი სარწმუნოება მიაჩნია [არაფრად] და ახლისაკენ მხოლოდ პოლიტიკური პრივილეგიები და ქონებრივი სარგებლობა იზიდავს. ცხადია, ეს ბედი ეწევა ქრისტეს მიმდევარ სამღვდელეობასაც: იერარქიული ადგილების დაჭერას ეკლესიაში ბევრი ისეთი პირნი მოისურვებენ, რომელთაც ზმირათ პატივმოყვარეობა და ქონებრივ-პოლიტიკური ანგარიშები ამოძრავებთ. რაღა სალაპარაკოა, რომ ამ შემთხვევაში ეკლესია ბევრს ვერაფერს მოიგებს, პირიქით! მისი საქმე დაცემის გზაზე დადგება, მის წევრთა ზნეობრივ-სარწმუნოებრივი დონე შესამჩნევად დაიწვეს; მისი ხელმძღვანელი იერარქია საერო მთავრობის ყურმოჭრილ მონად და პატივმოყვარე მატერიალისტთა ბრბოდ გადაიქცევა... და ეს ხომ პირდაპირი უარყოფა იქნება იმ ღიღბული პრინციპისა, რომელიც ქრისტიანობამ ამცნო ქვეყანას, როდესაც ერთხელ და საუკუნოთ აღიარა სრული განცალკევება სარწმუნოებისა და პოლიტიკისა, სახელმწიფოსა და ეკლესიისა”.

ცხადია, ლაპარაკია ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის იმ ცვლილებაზე, რომელიც რომის იმპერაისა და მის მემკვიდრე სახელმწიფოებში: ბიზანტიასა და დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში მოხდა. იმპერატორ კონსტანტინე დიდის 313 და 325 წლების ედიქტებამდე ეკლესია სახელმწიფოსაგან განცალკევებით ცხოვრობდა. უკანასკნელი პირველს არამც თუ არ ეხმარებოდა, არამედ სდევნიდა და გზადაგზა კიდევ აწიოკებდა. ამის მიუხედავად, ეკლესიამ სწორედ მატერიალური და სოციალური გაჭირვების ჟამს შეიძინა ის მორალური და სულიერი სიმდიდრე, რომელიც უნიკალურია და ყველასათვის საოცნებო. რა მოხდა შემდეგ? მართალია, წმ. იმპერატორმა აღნიშნული განკარგულებები სინდისისა და ეკლესიის თავისუფლების დაცვის მიზნით გამოსცა (ასე ამბობდა ოფიციალურად), მაგრამ სწორედ მისი რეფორმების შედეგად ეს ორი სხვადასხვა შინაარსისა და წარმომავლობის დაწესებულება დროთა ვითარებაში ისე დაახლოვდნენ, რომ ერთმანეთს ლამის შეერწყნენ და ერთი მთელის ნაწილებად იქცნენ. გაუთვალსწინოთ, რომ პირველი მსოფლიო საეკლესიო კრება ნიკეისა (325) სახელმწიფომ დააფინანსა და არა მარტო დააფინანსა, არამედ იმპერატორმა, რომელიც მონათლულიც კი არ იყო, კრების მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო. ცნობილია მისი სიტყვები, წარმოთქმული ამავე ფორუმის საბანკეტო სუფრაზე: „მე ეკლესიის გარეშე მდგომთა ეპისკოპოსი ვარ“. ითვლება, რომ ამ თვითწოდებით „ეპისკოპოსი“ (თუმცა ეკლესიის

გარეშე მყოფ ხალხთა) იმპერატორმა თავი ეკლესიის ეპისკოპოსებთან („ზედამხედველებთან“) გაათანაბრა. შემდეგდროინდელმა მოვლენებმა დაადასტურა, რომ ეს ფრაზა მას შემთხვევით არ წამოსცდენია. იგი საკმაოდ ღრმად ჩაერია ეკლესიის საქმეებში და უმაღლეს იერარქიას ისეთი გადაწყვეტილება მიაღებინა, როგორც მოისურვა (კრების მიერ განკვეთილი არიანელების თანამდებობებში აღდგენა). მის საქციელს გადააჭარბა მისმა შვილმა კონსტანციმ, რომელმაც განაცხადა: „რაც მსურს, ეკლესიის კანონი ის არის!“. ამის შემდეგ იმპერატორები და მთავრები თავიანთ თავს არა თუ ეკლესიის რიგით ეპისკოპოსებად, არამედ აღმატებულ ეპისკოპოსებად მოიაზრებდნენ; კიდევ ნიშნავდნენ თავიანთთვის სასურველ პიროვნებებს ეპისკოპოსებად და კიდევ ხსნიდნენ, თუკი აღარ მოეწონებოდათ.

ეკლესიის იდეალი არის „სიმფონია“, რომელიც ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთთანამშრომლობას გულისხმობს ერთმანეთის საქმეებში ჩარევისა და დაპირისპირების გარეშე (ქრისტეს ორბუნებოვნების დოგმატის შესაბამისად). ეს თეორია კონცეპტუალურად წმ. იმპერატორმა იუსტინიანემ (+565) ჩამოაყალიბა, რაც მისი კოდექსის მე-6 ნოველაში აისახა. იგი ასე აქვს თარგმნილი ს.გორგაძეს: „ორი უდიდესი ნიჭი აქვს მომადლებული ღვთისაგან კაცობრიობას: მღვდელობა და მეფობა, რომელთაგან პირველი საღმრთო საქმეებს ემსახურება, ხოლო მეორე საკაცობრიოს. ორივე კი ერთისა და იმავე დასაბამიდან გამომდინარეობენ და ამკობენ ადამიანის ცხოვრებას. ამის გამო მეფეთათვის ისე დიდათ საზრუნავი არაფერი არაა, როგორც პატივი სამღვდელოებისა, რომელიც მათთვის მუდამ ღმერთს ევედრება. და, უკეთუ სამღვდელოება ყოველის მხრით კეთილმოწყობილი და ღვთისათვის სასიამოვნო იქნება, ხოლო მეფობა სამართლით განაგებს მინდობილს სახელმწიფოს, მაშინ მათ შორის დამკვიდრდება სრული თანხმობა (კონსონანტია) ყველაფერში, რაც საჭიროა კაცთა ნათესავის სიკეთისა და სარგებლობისათვის. ამის გამო ჩვენც დიდათ ვზრუნავთ ჭეშმარიტ საღვთო დოღმატთა და სამღვდელო პატივის დაცვისათვის, ვინაიდან იმედი გვაქვს, რომ ამითი ღვთისაგან მივიღებთ უდიდეს სიკეთეს და მტკიცედ დავიცავთ მას, რაც გვაქვს, ხოლო, რაც დღევანდლამდე არ მიგვიღია, მოგვეგება”.

მართლმორწმუნე იმპერატორი, როგორც ვხედავთ, ლაპარაკობს ეკლესიისა და სახელმწიფოს ფუნქციათა სხვადასხვაობაზე და, მამასადამე, ამ ფუნქციების ცალ-ცალკე რეალიზაციის კანონზომიერებაზეც მიუთითებს. თავისთავად დაისმის კითხვა: რამდენად შესაძლებელია ეს განცალკევება,

მაშინ როდესაც ამ ორი ინსტიტუტის იდეოლოგიად ერთი და იგივე მსოფლმხედველობა ცხადდება? თამამად შეიძლება ითქვას, რომ იდეოლოგიური გამიჯვნის გარეშე რეალურად არაფერი შეიცვლება, რაც ისტორიამაც დაადასტურა. იმავე იმპერატორმა ისეთი დადგენილებები შეიმუშავა, რომელთა თანახმად საეკლესიო კანონები სახელმწიფო კანონების რანგში აიყვანა. ამიტომ: ვინც რჯულის კანონს დაარღვევდა და მწვალებლად (ერეტიკოსად) გამოცხადდებოდა, ისევე დაისჯებოდა, როგორც პოლიტიკური დამნაშავე. ასე დაკანონდა საერო ხელისუფლების მიერ ძალადობა საეკლესიო საკითხებში და აიკრძალა თავისუფალი აზროვნება, რაც, ამ საკითხის ქართველი თეოლოგი მკვლევრის შეფასებით, „იყო უდიდესი დანაშაული ქრისტიანობრივ სარწმუნოების წინაშე“. სწორედ ამ და მსგავს დანაშაულებთანაა დაკავშირებული როგორც ბიზანტიაში, ისე მართლმადიდებლური ტრადიციის სხვა სახელმწიფოებში სინდისისა და ეკლესიის თავისუფლების შეზღუდვა, რომელიც ყველაზე მწვავედ ჰეტეროდოქსების (სხვადასხვადასხვა) დევნა-დაპატიმრებასა და, ალაგ-ალაგ, ლიკვიდაციაშიც გამოიხატა.

ჩვენი თემისათვის ყველაზე არსებითი და თვალსაჩინო საქართველოს განმანათლებლის, წმინდა მოციქულთა სწორის, — ქალწული ნინოს პიროვნება, მისი მისიონერული მეთოდი და სარწმუნოებრივ-მოქალაქეობრივი პოზიცია. ცნობილია წმ. ნინოს ავტობიოგრაფია, ჩართული წიგნში „ქართლის მოქცევა“ („მოქცევაჲ ქართლისაჲ“), რომელსაც მსოფლიო ჰაგიოგრაფიის საგანძურში ბადალი ძნელად მოეპოვება.

აქ ვხედავთ, რომ წმ. ნინო საქართველოში მოდის არა ვინმეს კარნახით, არა ამა სოფლის ძლიერთა (საერო ხელისუფალთა) დავალებით, არამედ საკუთარი სინდისით და არჩევანით; მოდის არა კაპიტალით და შეიარაღებული დაცვით, არამედ უძლურ დედაკაცებთან ერთად, რომლებსაც სომხეთში დახოცავენ, თვითონ კი გადარჩება და მარტოდმარტო მოადგება ფარავნის ტბას, სადაც უფლის ანგელოზი გამოეცხადება, გაამხნევეს და გადასცემს გრავნილს, რომელშიც ათი ახალი მცნება წერია. და რას გვაუწყებს მათგან პირველი და მეორე? — დაე, დედაკაცებმაც იქადაგონ სახარება, რადგან მამაკაცი და დედაკაცი არსებით ერთი და იგივეა! (მღრ. გალ. 3,28).

შეუძლებელია, წმ. ნინოს მისიონერულ მოღვაწეობას დაეკვირდეთ და სამი თავისებურება ვერ დავინახოთ: უბრალოება და თავმდაბლობა; საყოველთაობა და თანასწორობა; თავისუფლება და ნებაყოფლობითობა. გავითვალისწინოთ, რომ საქართველოს განმანათლებელი თავის თავს ეძახდა „ტყვეს“, თუმცა არავინ იცოდა ამ თვითწოდების

შინაარსი და ეკითხებოდნენ მას: „რამაა იტყვე ტყუეობასა, ტყუეთა მკსნელო, სანატრელო?!“. ახალი აღთქმის მქადაგებელი ამ სიტყვით, ალბათ, იმაზეც მიანიშნებდა, რომ ყოველი ადამიანი, ტყვე იქნება ის, მონა, თავისუფალი თუ სულაც ხელმწიფე, ღირსებითა და პატივით თანასწორია. ეს აგრძნობინა მან დედოფალ ნანას, როდესაც შეუთვალა, მოდი ჩემთან და გიმკურნალებო. იგი ცხოვრობდა ქოხში, რომლის წინ ყველა სოციალური წრისა და ეროვნების წარმომადგენელი გროვდებოდა და „ტყვე ქალის“ ქადაგებას ისმენდა. საქართველოს ევანგელიზაციის პროცესში ძირითადად სამი სხვადასხვა ფენა გაერთიანდა: წარჩინებული და არისტოკრატიული საზოგადოება, ებრაულთა დიასპორა და „სიმრავლე ერისა“ ანუ ადგილობრივი მკვიდრი დემოსი.

წმ. ნინოს მისიონერული პრაქტიკისა და მსოფლმხედველობის დემოკრატიულ ბუნებას ყურადღება მიაქცია XIX-XX სს-ის ცნობილმა იერარქმა, ისტორიკოსმა და თეოლოგმა კალისტრატე ცინცაძემ. სწორედ იმ დროს დაისვა განსაკუთრებული სიმწვავეთ კითხვა: აქვს თუ არა საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას საერთო იმ იდეალებთან და პრინციპებთან, რომლებიც ახალმა ეპოქამ წამოაყენა? პასუხად მან, სხვათა შორის, წმ. ნინოს ცხოვრების შემდეგი ეპოზოდი მოიხმო: როდესაც განმანათლებელმა ქადაგებისათვის აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთს მიაშურა, მეფემ მიიღო გადაწყვეტილება, იქაურ ტომებში (ფხოველებში), თუ საჭირო გახდებოდა, სარწმუნოება ძალის გამოყენებითაც გაეგრძელებინა. ეს შენიშნა ნინომ და მეფე გააფრთხილა: ღმერთს არ მოსწონს ძალადობა; სარწმუნოება მხოლოდ სახარებით და პატიოსანი ჯვართი უნდა ვრცელდებოდეს, რადგან ნათქვამია, „ვინც მახვილს აიღებს, მახვილითვე დაიღუპება!“ (მათე 26,52). მირიანმა მაშინ ამ ჭეშმარიტების შესძენა არ მოინდომა. და როდესაც მსმენელთა ნაწილმა ქრისტე არ ირწმუნა, მეფის „ერისთავმან მცირედ წარჰმართა მახვილი“. ამის გამო, ნათქვამია ქრონიკაში, წარმართობაში გაკერპებულმა მთიელებმა „შიშით მოსცნეს კერპნი მათნი დაღეწად“, თვითონ კი „თოშეთში“ გადაიხვეწნენ. დაუკვირდეთ: შიშით და არა სინდისით, იძულებით და არა ნებისყოფით! კალისტრატე ცინცაძეს ასე უთქვამს: „მოკლედ რომ ვთქვათ, წმ. ნინოს აზრით, სარწმუნოების გავრცელებისა თუ სხვა რომელიმე მის შინაურ საქმეში სამოქალაქო ხელისუფლების ჩარევა სრულებით არ არის საჭირო: დანმარების მაგიერ იგი ზიანს მოიტანს... ფხოველები ქრისტიანობასაც გაექცნენ და სამშობლო ტერიტორიაც დააცარიელეს. ამ ცდამ საქართველოს მპყრობელი დაარწმუნა ნინოს მიერ არჩეული გზის უპირატესობაში, რის გამოც ხელი აღარ შეუშლია წმ. ქალწულისათვის“.

წმ. ნინოს პოზიცია და ახალი დროის დიდი საეკლესიო ავტორიტეტის კომენტარი ჩვენ დღევანდელობას იმ მხრივაც ეხმიანება, რომ შეიცავს მკაფიო პასუხს კითხვაზე: „ერუსების“ და „სექტების“ წინააღმდეგ ბრძოლაში სახელმწიფომ მონაწილეობა უნდა მიიღოს თუ არა? ეს კითხვა პროსტაბჭოთა საქართველოში არაერთგზის დაისვა და სხვადასხვა ფორმით და შეფერვლით დღემდე დაისმის, როდესაც სიტყვა „უცხო ქვეყნიდან საქართველოში შემოსული სექტების“ თაობაზე ჩამოვარდება. საქართველოში პირველნერგი ქრისტიანული ტრადიციისა და ამ ტრადიციის ახალ ეპოქაში წარმომხენ ღვთისმეტყველთა (გორგაძე, ცინცაძე და სხვათა) მიხედვით სარწმუნოებისა და ეკლესიის საქმეებში სახელმწიფო არ უნდა ჩაერიოს; იგი ყველა რელიგიის მიმართ ნეიტრალური უნდა იყოს. თუ ჩვენ ამ ტრადიციას რომის იმპერიის გაქრისტიანების ამბებს შევადარებთ, თვალსაჩინო განსხვავებას დავინახავთ: რომი იმპერატორისა და იმპერატრიცის, კონსტანტინესა და მისი დედის ელენეს, ნება-სურვილის კვალდაკვალ გაქრისტიანდა, ქართლი კი „ტყვე ქალის“ სათნოიანი ცხოვრებისა და ქადაგების შედეგად; პირველ შემთხვევაში პროცესს საერო ხელისუფლება ედგა მხარში, რომელიც წარმართებსა და „ერეტიკოსებს“ სდევნიდა და ამას ადგილობრივი სამღვდლოება უფრო ხშირად ესალმებოდა, მეორე შემთხვევაში მეფის ზედმეტ გულმოდგინებას განმანათლებელი ქალი აკრიტიკებდა და სხვადასხვა სახის ბრძოლის ერთადერთ იარაღად სიტყვას და ზნეობრივ მაგალითს აღიარებდა.

გვერდს ვერ ავუვლით აგრეთვე წმ. ნინოს მორწმუნეობის კულტურას, რაც რელიგიურ ტოლერანტობაში გამოიხატა. იგი გვიამბობს: როდესაც ქართლში შემოვიდა, პირველად ებრაელთა თემს მივაკითხე და მათ „ბაგინში“ (სალოცავში, სინაგოგაში) ერთი თვე გავატარე; მათგან ქართულს ესწავლობდი და „ამის ქვეყნის ძალს განვიციდი“-ო. ამდენად, წმ. ნინო მორწმუნე ებრაელების გვერდით სვამდა, ჭამდა და კიდევ ლოცულობდა.

ქართულ საისტორიო წყაროებს თუ გადავხედავთ, დავრწმუნდებით, რომ ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის ბიზანტიური ტრადიცია საქართველოში შედარებით გვიან და ისიც თანდათან დაინერგა. ბაგრატიონების ეპოქაში საქართველო ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობის თვალსაზრისით უფრო ბიზანტიის მოკავშირედ გამოიყურება, ვიდრე წმ. ნინოს მიერ გაკვალული გზისა და ტრადიციისა. სხვანაირად ვერ ავხსნით ეპისკოპოსების დანიშვნისა თუ გადაყენების საქმეში ფეოდალებისა და მეფეების ჩარევას. გავიხსენოთ სიტყვები, რომელთაც დავით აღმაშენებლის

ბიოგრაფიაში ვკითხულობთ: „მონასტერნი და საეპისკოპოსონი და ყოველნი ეკლესიანი წესსა და რიგსა ლოცვისასა და ყოვლისა საეკლესიო განგებისასა დარბაზის კარით მიიღებდიან, ვითარცა კანონსა უცთომელსა, ყოვლად შუენიერსა და დაწყობილსა, კეთილ-წესიერებასა ლოცვისა და მარხვისასა“.

საქართველოს „უგვირგვინო მეფე“, ილია ჭავჭავაძე (წმ. ილია მართალი), მკვეთრად დაუპირისპირდა ისეთ ანტიმართლმადიდებლურ, ანტისაზოგადოებრივ და ანტიეროვნულ მოვლენას, როგორცაა ერისა და სარწმუნოების იდენტიფიკაცია (ფილეთიზმი), რადგან ხედავდა, რომ ეს მოვლენა (საეკლესიო ნაციონალიზმი) ერისა და ქვეყნის კონსოლიდაციას უშლიდა ხელს. ჩვენი საზოგადოების დიდი ნაწილი დარწმუნებულია, რომ ილია ქართველობასა და მართლმადიდებლობას შორის თითქოს ტოლობის ნიშანს დებდა. სინამდვილეში კი იგი ამ მიმართულებითაც დემოკრატიულ პოზიციაზე იდგა და რელიგიური პლურალიზმის იდეას ემხრობოდა. აი, მისი სიტყვები: „იყო დრო, როცა ფიქრობდნენ, რომ იქ, სადაც ერთსა და იმავე სახელმწიფოს ერნი სხვადასხვა წესით აღიღებენ ღმერთსა, ერთობა სახელმწიფოსი ვერ იხიერებს და დაირღვევაო. რეფორმაციამ დაამტკიცა, რომ ეგ აზრი მართო უმეცრების ნაყოფია; დაამტკიცა, რომ ერთსა და იმავე სახელმწიფოში ძალიან კარგად მოთავსდება სხვადასხვაობა სარწმუნოებისა და ერთობის კავშირის საძირკვლიდამ ერთს ქვასაც ვერ გამოაცლის (თხზ., ტ. 5, 1955, გვ. 81). ასე რომ. რელიგიური მრავალფეროვნება ილია ჭავჭავაძეს კანონზომიერ მოვლენად მიაჩნდა.

სათანადო მასალებსა და პერიპეტეებს თუ კარგად დაუაკვირდებით, დავრწმუნდებით, რომ ავტოკეფალიის აღდგენის მიზანს წარმოადგენდა არა მხოლოდ ავტოკეფალია თავისთავად, არა მხოლოდ საამისო საშუალებისა და უფლების მოპოვება, არამედ საეკლესიო ცხოვრების შინაარსითაც და ფორმითაც განახლება, რეფორმირება და გამდიდრება.

გაზეთი „საქართველო“ და მისი თანარედაქტორი რაფიელ ივანიცკი-ინგილო, რომელიც შემდეგ წმ. კათალიკოს-პატრიარქ ამბროსი ხელაიას მდივანი და სასულიერო პირი (არქიმანდრიტი) გახდა (განისვენებს ლევილში), ამ სიტყვებითა და სურვილით მიესალმა ავტოკეფალიის განახლებასა და კათალიკოს-პატრიარქის ტახტის აღდგენას: გვჯერა, რომ დღეის ამას იქით „ჩვენი ეკლესიიდან განიდევნება შეუსაბამო თეატრალიზმი, ხოლო მმართველობაში მოისპობა ის შემზარავი ბიუროკრატიული წესები, რომელიც ახშობდა სარწმუნოებას და მის ნაცვლად ამყარებდა კლერიკალიზმს და მწვალებლობას. განათლებული

კათალიკოსის დახმარებით ჩვენი ეკლესია აღადგენს ძველ მართვად წესებს და ნამდვილ ეროვნულ ადათებს; დაგმობს ცეზაროპაპის პოლიტიკას და მართვა-გამგეობის საქმეს მოაწყობს ისე, როგორც მოითხოვს თანამედროვე ცხოვრების პირობები” (1917, I.X, #235).

საყურადღებოა სრულიად საქართველოს საკათალიკოსო საბჭოს 1922 წლის 1 ოქტომბრის განცხადება, რომელიც ფურცლის სახით დაისტამბა და ვრცელდებოდა. მასში ვკითხულობთ: „დადგა დრო, როდესაც შინაგან თითქმის მოწყობილი ეკლესია დაუყოვნებლივ უნდა შეუდგეს მის მიერ წინასწარ დასახულ მიზნების განხორციელებას: განიწმიდოს მონარქიულ რეჟიმის ზეგავლენის ნაშთებისაგან, შეუფარდდეს ჩვენი ხალხის სულიკვეთებას, განმარტოვდეს თანამედროვე ცხოვრების მოთხოვნილებათა მიხედვით, მაგრამ ისე კი, რომ ხელუხლებელი დარჩეს ქრისტე მაცხოვრის დიადი მოძღვრების არსებითი მხარე... საქართველოს ეკლესიას ესაჭიროება შეიტანოს თავის წყობილებაში თანამედროვე ცხოვრების შესაფერისი ცვლილებანი... ეს ცვლილებანი მოხდეს სამღვდლოებისა და მორწმუნე ერის მონაწილეობით...”. დოკუმენტს ხელს აწერს, სხვათა შორის, ქუთაისის მიტროპოლიტი ნაზარი ლეჟავა, რომელიც 1924 წელს მოწამებრივად აღესრულა.

ცნობილია სხვადასხვა წყაროდან, რომ რეფორმებისათვის ზრუნვა ინტენსიურად დაიწყო. გამარტოვდა წირვა-ლოცვა, გაიზარდა ერისკაცების (როგორც კაცების, ისე ქალების) როლი ღვთისმსახურებაში და, განსაკუთრებით, ეკლესიის მმართველ ორგანოებში (ამაზე მეტყველებს საკათალიკოსო საბჭოს სტრუქტურა) და, რაც ყველაზე თვალსაჩინოა, შემოიღეს ახალი სტილის კალენდარი, რაც 1927 წლის საეკლესიო კრებამაც დაადასტურა. ამის მიუხედავად რეფორმები ვერ განხორციელდა, რადგან ისინი მორწმუნეთა ერთმა, აქტიურმა და პრორუსულად განწყობილმა, ნაწილმა კომუნისტური რეჟიმის ზეგავლენად მონათლა. წარმოიქმნა რეალური საფრთხე, რომ ამ კატეგორიის მართლმადიდებლები (ძირითადად რუსები, აფხაზები და ოსები) საქართველოსმართლმადიდებელ ეკლესიას გამოეყოფოდნენ და რუსეთისას შეუერთდებოდნენ. ეკლესიის მოდერნიზაცია და დემოკრატიზაცია არც ანტირელიგიურ რეჟიმს უმართავდა ხელს, რადგან ასეთ შემთხვევაში მას ეკლესიის დისკრედიტაცია გაუჭირდებოდა. კომუნისტებს ერჩიათ, ეკლესია რეალურადაც ისეთი ყოფილიყო, როგორადაც მათი პროპაგანდა წარმოსახავდა — ანტიდემოკრატიული, შავრანხმული, ობსკურანტული და რეგრესული, რათა მის წინააღმდეგ ბრძოლა გაადვილებოდათ.

წმ. ამბროსისა და წმ. ნაზარის მიერ წმ. გრიგოლ ფერაძის დასავლეთ ევროპაში გაგზავნას, რათა მას იქ, კათოლიკურ და ევანგელურ საღვთისმეტყველო სკოლებში ცოდნა გაეღრმავებინა და რწმენაში განმტკიცებულიყო. ასეც მოხდა: 1942 წელს გრიგოლ ფერაძე გაზის კამერაში მრავალშვილიანი ებრაელის მაგივრად შევიდა და მოწამის გვირგვინი დაიდგა. მან ბევრი იღვაწა ქრისტიანულ აღმსარებლობებს შორის შემწყნარებლური ურთიერთობის დამყარებისათვის. 1926-1927 წლებში იგი გვერდით ედგა ვენისა და ლონანის ეკუმენურ კონფერენციებს და ამ ამბებთან დაკავშირებით მან ასეთი სიტყვა წარმოთქვა: „ერთხელაც იქნება და გაერთიანდებიან სარწმუნოებანი, დადგება დიდებული დღე ჩვენი უფლის მეორედ მოსვლის წინ. გაერთიანდებიან არა მარტო რომაული და ბერძნული ეკლესიები, არამედ ევანგელურიც შეუერთდება მათ, რომელიც ასევე წარმოადგენს ჩვენი უფლის ტაძარს და რომელზეც ვერ ვიტყვი, „ისიც არსებობს”, რამეთუ ნამდვილად არსებობს და თავის მიზნებს და ამოცანებს ახორციელებს... ვინც ქრისტეს სასუფეველს სერიოზულად უყურებს, ის დაინახავს, რომ ქრისტიანობის არსი მტრობაში, შურში, ეჭვსა და ავზაკობაში როდია. იგი უფლის მრევლის ძმურ სიყვარულში სულდგმულობს და ერთ მშვენიერ დღესაც ჩვენი მაცხოვრის ხეზე ეს სამი ტოტი ერთმანეთს გადაეჭდობა”.

დაისმის კითხვა: რამ განაპირობა ვითარება, რომლის შესახებ დასაწყისში ვილაპარაკეთ? პასუხი საჭიროა და აქტუალური იმდენად, რამდენადაც ანტიდემოკრატიული და ანტილიბერალური განწყობილებები დღეს მართლმადიდებელი საზოგადოების დიდ ნაწილში მყარადაა გამჯდარი, რაც არა მარტო ქვეყნის დემოკრატიული განვითარების პროცესს ამუხრუჭებს, არამედ ამ ქვეყანასა და ხალხს საერთაშორისო ასპარეზზე სახელს უტეხს. მიზეზად ზემოთ ცრუმორწმუნეობა, მართლმადიდებლური ფუნდამენტალიზმი და ფილეთიზმი დავასახელოთ. მათ უნდა დაემატოს სამართლებრივი ცნობიერების დეფიციტი, რამაც პოსტსაბჭოურ საქართველოში, ერშიც და ბერშიც, კატასტროფული მასშტაბით იჩინა თავი. აღარავის ახსოვდა ქრისტეს მოძღვრების ძირითადი მორალური პრინციპი: „ნუ გვაკეთებთ, რაც არ გვინდა, გაგვიკეთონ ჩვენ” (ტობ. 4,15; მათე 7,12, ლუკა 6,31; დიდაქე 2). ამის გამო დაიწყო არამართლმადიდებელთა ეკლესიების შევიწროება, რაც თვალნათლივ მათი ისტორიული მემკვიდრეობის წართმევაში გამოიხატა: კათოლიკური და სომხური ეკლესიები, ებრაელთა ძველი სინაგოგა თბილისში. თითქმის ჩვეულებრივ ამბად იქცა სხვადასხვა მიმართულების პროტესტანტებისა და იეჰოვას მოწმეების ცემა, მათი კერძო საკუთრების ხელყოფა.

ასეთი ექსცესები ახლა, ამ სტრუქტურების წერის დროს (2010 წლის ივლისი), ხშირი აღარაა, მაგრამ მსგავს ქმედებათა გამომწვევი იდეოლოგიური ფონი (ქართული მართლმადიდებლური ნაციონალიზმი) კვლავ ძალაშია.

აღნიშნული ფონის მასშტაბს დიდწილად შემდეგი შინაარსის რწმენა განაპირობებს: მართლმადიდებლობა არის ისეთი რამ, რომლის დაცვის მიზანი სხვისი სიტყვისა და გამოხატვის უფლების შეზღუდვასაც ამართლებს, ამისათვის თუნდაც ძალის გამოყენება გახდეს საჭირო. ვინც ასე ფიქრობს, დარწმუნებულია, რომ ანალოგიურ გარემოში მისი დიდი წინაპარიც ასევე იფიქრებდა და იმოქმედებდა. მასალები, რაც ზემოთ დავიმოწმეთ, ცხადყოფს, რომ ეს რწმენა ცრურწმენაა; დემოკრატია და სამართლებრივი ცნობიერება განუყოფელია იმ საფუძველთა საფუძვლისა, რაზეც საქართველოს

ეკლესია და, ზოგადად, ეკლესია დგას.

მიმოხილვას ეკლესიის ისტორიის ცნობილი და მოარული ეპიზოდის დამოწმებით დავასრულებ: პირველ მსოფლიო საეკლესიო კრებაზე ნიკეაში მღვდელ არიოზის თეორიას განიხილავდნენ. მონაწილეთა უმრავლესობა ანტიარიანულ პოზიციაზე იდგა. მათგან ყველაზე უფრო მბრუნველის მთავარეპისკოპოსი ნიკოლოზი აქტიურობდა. ერთხელ იგი ისეთ ფსიქოზში ჩაყარდა, რომ მოწინააღმდეგეს გაარტყა, დაარეტიანა და დაანარცხა. იმის მიუხედავად, რომ ის, ნიკოლოზი, დოქტრინალურად კრების საერთო პოზიციას გამოხატავდა და ეკლესიის მიერ წმინდანადც შეირაცხა, იმავე კრებამ მას იმუნიტეტი მოუხსნა და მსჯავრისათვის სასამართლოს გადასცა. ნიკეაში დღემდე შემონახულია დილეგი, რომელშიც ეს წმინდა მამა სასჯელს იხდიდა (გამგები გაიგებს!).

2011 წლის 4 იანვარს თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიის დიდ საკონცერტო დარბაზში გაიმართა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსის, ბიჭვინთისა და ცხუმ-აფხაზეთის მიტროპოლიტის, უწმინდესისა და უნეტარესის ილია II დაბადების დღისადმი მიძღვნილი საზეიმო საღამო, რომლის ინიციატორი და ორგანიზატორი ევროპაში მოღვაწე ახალგაზრდა ქართველი დირიჟორი დავით კინწურაშვილი გახლდათ.

ღონისძიებაში მონაწილეობდნენ სამების საკათედრო ტაძრის მგალობელთა გუნდი სვიმონ ჯანგულაშვილის ხელმძღვანელობით, სოლისტები - მარიამ როინიშვილი და პაატა ცეცხლაძე, ანსაბლი “ბასიანშ გიორგი ღონაძის ხელმძღვანელობით, თბილისის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის ორკესტრი და თბილისის სახელმწიფო კამერული ორკესტრი „საქართველოს სიმფონიეტა“ დავით კინწურაშვილის ხელმძღვანელობით, პიანისტი ვალერიან შიუკაშვილი. საღამოს უძღვებოდა მსახიობი მურმან ჯინორია. ასევე ნაჩვენები იქნა თამარ ბართაის დოკუმენტური ფილმი „სტუმრად პატრიარქთან“, რომელშიც ასახულია

საქართველოს ეკლესიის საჭეთმპყრობლის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი ეპიზოდები.

კათოლიკოს-პატრიარქთან ერთად საღამოს ესწრებოდნენ საქართველოს პირველი ლედი ქ-ნი სანდრა ელისაბედ რულოვსკი, პარლამენტის თავმჯდომარე ბ-ნი დავით ბაქრაძე, პარლამენტის წევრები, საქართველოს ეკლესიის წმინდა სინოდის წევრები, საელჩოებისა და უცხოეთის ორგანიზაციების წარმომადგენლები, ასევე კულტურის მოღვაწეები და სხვა საპატიო სტუმრები. დასასრულს მისმა უწმინდესობამ დიდი მადლობა გადაუხადა ღონისძიების ორგანიზატორებსა და მონაწილეებს, დალოცა სრულიად საქართველო და ყველას შობა-ახალი წელი მიულოცა.

გერმანიის ქართული სათვისტომოსათვის განსაკუთრებით სასიხარულოა, რომ ასეთი მადალი ღონისძიება დავით კინწურაშვილის ორგანიზებით ჩატარდა. სათვისტომოს მიერ ორგანიზებული კონკურსის “წლის საუკეთესო სტუდენტის” 2006 წლის ტიტულის მატარებელი ახალგაზრდა მაესტრო კარგად ემახსოვრება ჩვენს მკითხველს. გთავაზობთ ინტერვიუს მასთან.

- ბატონო დავით, როდის და როგორ დაიბადა იდეა, პატრიარქის დაბადების დღისადმი ასეთი საღამო მიგეძღვნათ?

- ჩემთვის პატრიარქი ყველაზე განსაკუთრებული ადამიანია. ბედნიერი ვარ, რომ საშუალება მომეცა, პირადად გამეცნო მისი უწმინდესობა. მასთან საუბარი ისეთი შთამბეჭდავი იყო, რომ გამიჩნდა სურვილი, რაც ყველაზე ძვირფასი გამაჩნია, მისთვის გამეზიარებინა. დავიწყე ფიქრი, როგორ განმეორციელებინა ეს სურვილი და ჩემთვის ნამდვილი სასწაული მოხდა - ჩემს პედაგოგთან და ცნობილ ღირიჟორთან ბრუნო ვაილთან ერთად ვასრულებდი ჰაიდნის ორატორიას “სამყაროს შექმნა” ფესტივალზე “ბგერა და სივრცე” ბავარიამი. ამ ნაწარმოებზე მუშაობის პროცესში ბრუნო ვაილმა წარმოთქვა ასეთი ფრაზა: “ეს ორატორია რომ მოისმინონ და გაითავისონ მსოფლიოს მმართველებმა, სამყაროში ომი არ იქნება”. ამ გამონათქვამმა ჩემზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა და ჩემთვის ნათელი გახდა, რა უნდა მიმეძღვნა უწმინდესისათვის, რადგან პატრიარქი და ეკლესია ჩემთვის მშვიდობის სიმბოლოს წარმოადგენს. ჰაიდნის ეს ორატორია საქართველოში არ შესრულებულა, თანაც მინდოდა, ეს ნაწარმოები იმ „ახალ“ კლასიკურ სტილისტიკაში შემესრულებინა, რომელსაც ბრუნო ვაილთან დავეუფლე.

ამ იმპულსით მივედი სასაპატრიარქოში და მოხდა კიდევ ერთი სასწაული - გავიგე, რომ მის უწმინდესობას განსაკუთრებულად ჰყვარებია ჩაიკოვსკის I საფორტეპიანო კონცერტი. რა თქმა უნდა, უწმინდესის ასეთი სურვილი ჩემთვის უზენაესი იყო და დიდი ბედნიერებით დავიწყე ამ კონცერტის დაგეგმვა.

- რამდენადაც ჩემთვის ცნობილია, საღამოს მომზადების პერიოდში თბილისში არ იმყოფებოდით. როგორ გაუწიეთ კონცერტს ორგანიზება?

- ძირითადად მიუნხენში, ჰამბურგსა და რიგაში ვარ. ამიტომ კონცერტს ტელეფონით ვუკეთებდი

ორგანიზებას. სირთულეები იყო, მაგრამ უზარმაზარი მხარდაჭერა ვიგრძენი. არანაირი ბიუჯეტი არ არსებობდა და როცა ამაზე ზრუნვა დავიწყე, აღმოვაჩინე, რომ ყველა მუსიკალური ორგანიზაცია - ოპერა, კონსერვატორია, “საქართველოს სიმფონიეტა” მზად იყო, ყველაფერი გაეკეთებინა, თითოეული მუსიკოსი ბედნიერი იყო, რომ საშუალება მიეცა, ასეთი საჩუქარი მიეძღვნა უწმინდესისათვის. ჩვენ ყველას გვინდოდა, რომ მისთვის მუსიკით გადაგვეხადა მადლობა და გამოგვეხატა მისადმი დიდი სიყვარული.

ეს რაც მუსიკალურ მხარეს შეეხება, მაგრამ გარდა ამისა არსებობდა კიდევ რამდენიმე ტექნიკური პრობლემა, მაგალითად, დასაბეჭდი იყო მოსაწვევები, რისთვისაც გარკვეული თანხა გვეჭირდებოდა. ეს პრობლემა მიუნხენში გერმანიის ქართულ სათვისტომოს გაუზიარე. სათვისტომო სიხარულით ამოგვიდგა გვერდში, რათა თავისი მხარდაჭერა გამოეხატათ და აქედან, შორეული უცხოეთიდან მიფერებოდნენ პატრიარქს. ასევე მინდა, განსაკუთრებით აღვნიშნო ქალბატონი მანანა დოიჯაშვილის განწყობა და დამოკიდებულება. მას დიდი დამსახურება მიუძღვის ამ საღამოს მოწყობაში.

- კონცერტის პროგრამა მრავალფეროვანი იყო, მონაწილეობდა ორი ორკესტრი, ორი გუნდი, გაულერდა პოეზია, ნაჩვენები იქნა დოკუმენტური ფილმი. იქნებ უფრო ვრცლად შეეხოთ საკონცერტო პროგრამას.

- კონცერტის პროგრამა დიდი სიფაქიზით იქნა შერჩეული და განსაკუთრებული სულისკვეთებით მომზადდა. მნიშვნელოვანი იყო, ის მუსიკალური ნომერი, საგალობელი თუ კლასიკური ნაწარმოები შეგვერჩია, რაც განსაკუთრებით უყვარს პატრიარქს. ძალიან ბედნიერი ვიყავით, როდესაც საღამოს წამყვანად მურმან ჯინორია დაგვთანხმდა. აუცილებლად მინდა აღვნიშნო, რომ მან საოცარი ხიბლი და სილამაზე შემატა კონცერტს.

დავით კინწურაშვილი

საღამო ორგანოფილებიანი იყო. იგი უწმინდესის საგალობლით გაიხსნა. პირველ განყოფილებაში ჰენდელისა და მოცარტის ნაწარმოებები იქნა შესრულებული კამერული ორკესტრის „საქართველოს სიმფონიეტას“ მიერ, მეორე განყოფილებაში — განსაკუთრებული მიძღვრა უწმინდესისთვის — ჩაიკოვსკის I საფორტეპიანო კონცერტი ოპერის ორკესტრის მიერ. ამ ნაწარმოებისათვის აუცილებელი იყო დიდი შემადგენლობა, სიმფონიური ორკესტრი. შემდეგ ნაჩვენები იქნა ახალი დოკუმენტური ფილმი „სტუმრად პატრიარქთან“, რომლის ასეთი მასშტაბური ჩვენება სწორედ ამ საღამოს მოეწყო. საზეიმო საღამო ქართული „მრავალჟამიერი“ დასრულდა. ამ დროს მგალობელთა ორი გუნდი სცენასა და დარბაზში იყო გადანაწილებული, რათა შექმნილიყო შთაბეჭდილება, თითქოს მთელი დარბაზი გალობდა და ამას მართლაც საოცარი ეფექტი ჰქონდა.

- ჩვენი ჟურნალის ერთგულ მკითხველებს უთუოდ ემახსოვრებათ თქვენი ინტერვიუ, რომელიც 2006 წლის მაის-ივნისის ნომერში გამოქვეყნდა. მას შემდეგაც არაერთ წარმატებას მიაღწიეთ, გვიამბეთ ამის შესახებ.

- მართლაც ბევრი რამ მოხდა 2006 წლის შემდეგ. მახსოვს, წინა ინტერვიუს მთავარი თემა თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრში ჩემი დებიუტი - ვერდის „აიდა“ იყო, რომელიც 2006 წლის 9 აპრილს დიდი წარმატებით შედგა და დიდი გამოხმაურება მოჰყვა. ეს დღე არასოდეს დამავიწყდება, სწორედ ამ დღიდან

დაიწყო ჩემი ინტენსიური სადირიჟორო მოღვაწეობა თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრში და მალე უფრო დიდი მასშტაბები შეიძინა. „აიდას“ ძალიან მალე მოჰყვა „ტრუბადური“, „დონ პასკუალე“, „ბალ-მასკარადი“, „რიგოლეტო“, „ჯამბაზები“, „მინდია“, „ნაბუკო“ და სხვა. იმავე წელს ქუთაისში აღვადგინე დონიცეტის „ლუჩია დი ლამერმური“ (პირველი ოპერა საქართველოში) და უფრო ინტენსიურად დაეუკავშირდი საქართველოს მთელ მუსიკალურ სცენას, ამჯერად მთლიანად საორკესტრო-საოპერო დირიჟორის ამპლუაში.

მაშინ ჯერ კიდევ სტუდენტი ვიყავი მიუნხენის უმაღლეს მუსიკალურ სკოლაში და პროფესორ ბრუნო ვაილთან ჩემს სასწავლო საკონცერტო რეპერტუართან ერთად „ქართულ“ რეპერტუარსაც გულმოდგინედ ვამუშავებდი. იმავე წელს ჩემს საორკესტრო

დიპლომის დაცვასთან ერთად გერმანიის ქართულმა სათვისტომომ „2006 წლის საუკეთესო სტუდენტის“ წოდება მომანიჭა, რაც ძალიან მემამყება.

დროთა განმავლობაში ჩემი სადირიჟორო მოღვაწეობა საქართველოში კიდევ უფრო გაიზარდა და სხვადასხვა მუსიკალური კოლექტივები მოიცვა. ოპერის გარდა მქონდა კონცერტები თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიაში. გამოვეყოფდი მოცარტის „ჯადოსნურ ფლეიტას“, რომელიც საოპერო სტუდიის ორკესტრთან და კონსერვატორიის სტუდენტებთან ერთად შევასრულე 2009 წლის აპრილში. განსაკუთრებით მიყვარს და სასიამოვნოა ჩემთვის მუშაობა ახალგაზრდა მუსიკოსებთან საქართველოში, მათ ხომ დიდი პასუხისმგებლობა აკისრიათ ქართული მუსიკალური კულტურის განვითარებაში.

რა თქმა უნდა, ეს ყველაფერი ევროპაში ჩემი მოღვაწეობის პარალელურად ხდებოდა. ჯერ კიდევ სტუდენტობის პერიოდში ბენიეერება მქონდა, კონცერტები გამემართა ისეთ ორკესტრებთან, როგორიცაა მიუნხენის სიმფონიური ორკესტრი, ბავარიის ფილარმონიული ორკესტრი, ბადრაიხენჰალის ფილარმონიული ორკესტრი, მიუნხენის ახალგაზრდული ფილარმონიული ორკესტრი და უმაღლესი მუსიკალური სკოლის ორკესტრი, არგაუს ფილარმონიული ორკესტრი (შვეიცარია), „ტაფელმუზიკ ორკესტრი“ (კანადა) და სხვა. განსაკუთრებით გამოვეყოფდი ინგოლშტადტის ქართულ კამერულ ორკესტრს, რომელთანაც სტუდენტობის პერიოდში მქონდა კონცერტები და

მეამაყება, რომ ასეთი ძლიერი და სახელმწიფოეჭილი ქართული ორკესტრი მოღვაწეობს გერმანიაში და საქართველოს ყველაზე დადებით მხარეებს აჩვენებს ევროპულ ხალხს.

კონცერტების პარალელურად ამ პერიოდში გავდიოდი სტაჟირებას ცნობილ დირიჟორებთან - კურტ მაზურთან, დაგლას ბოსტოკთან, კრისტოფ პრიკთან, ასისტენტობას ვუწევდი ბრუნო ვაილს და გავდიოდი სტაჟირებას მსოფლიოს ცნობილ ორკესტრებთან - WDR-ის სიმფონიური ორკესტრი (ვაგნერის „მფრინავი ჰოლანდიელი“), ნიუნბერგის თეატრის ორკესტრი (გლუკის „ალცესტა“), ვენის სიმფონიური ორკესტრი (ბრუენერის მე-9 სიმფონია) და სხვა მრავალი, ასევე ჰამბურგის სიმფონიურ ორკესტრთან, სადაც დავეუფლე ძველი მუსიკის ტრადიციული შესრულების ხერხებს.

2008 წელს მივიღე მაგისტრის ხარისხი საორკესტრო დირიჟორის სპეციალობით და ჩემმა მუსიკალურმა შემოქმედებამ კიდევ უფრო სხვა მასშტაბები შეიძინა. ბოლო წლების პროექტებიდან აღსანიშნავია მუშაობა ჰამბურგის კონსერვატორიასა და მუსიკის უმაღლეს აკადემიასთან პროექტში იპნ. გეოპერა ყველა ბავშვს”. მინდა აღვნიშნო ამ პერიოდში ჩემი მუშაობა წარმატებულ ნიჭიერ ქართველ მუსიკოსებთან, რომლებიც გერმანიაში მოღვაწეობენ: ანა კალანდარიშვილი, ანი ტაკიძე, მამიკონ ნახაპეტოვი, თემურ ბუხნიკაშვილი, ლევან ცხადაძე, ირაკლი ზანდარაშვილი, ნანა ქავთარაშვილი და სხვანი.

- ამჟამად რითი ხართ დაკავებული? რა გეგმები გაქვთ?

- მაქვს ძალიან ბევრი გეგმა და პროექტი, რომელიც უახლოეს მომავალში მინდა განვახორციელო როგორც ევროპაში, ისე საქართველოში. ასევე ვეწევი აქტიურ კვლევით მუშაობას მუსიკის პედაგოგიკისა და მუსიკის თერაპიის მიმართულებით. კონცერტებისა და პროექტების პარალელურად ვმუშაობ ხარისხზე კულტურისა და მედიის მენეჯმენტში ლატვიაში, რიგის ინტერნაციონალური კულტურისა და მედიის აკადემიაში. ჩემი რამოდენიმე მომავალი პროექტი კონცერტებთან ერთად საქართველოში კულტურისა და მედიის მენეჯმენტის დანერგვასა და განვითარებას უკავშირდება.

- დატვირთული გრაფიკის მიუხედავად მაინც ახერხებთ მიუნხენში ქართულ გუნდ „იბერიის“ ხელმძღვანელობას, რომელთანაც ქართული ხალხური ფოლკლორის საგანძურთან ერთად პატრიარქის საგალობლებსა და ქართველი კომპოზიტორების საგუნდო ნაწარმოებებსაც ასრულებთ. თუ შეიძლება,

გვიამბეთ ამის შესახებ.

- ქართულ სიმღერას – ამ უზარმაზარ მუსიკალურ საგანძურს – ძალიან დიდი ადგილი უკავია ჩემს ცხოვრებაში. 4 წლის ასაკიდან ვმღერი და ჩემი პირველი მუსიკალური ნაბიჯებიც ქართულ ფოლკლორს უკავშირდება.

თბილისის კონსერვატორიაში სწავლის პერიოდში, სადაც საგუნდო დირიჟორობას ვუფლებოდი, განსაკუთრებულად დავეუკავშირდი ქართული პოლიფონიის სიღრმეებსა და ჰარმონიულ თავისებურებებს. საქართველოში ამ დროს რთული და დიდი ცვლილებებით აღსავსე პერიოდი იდგა, მოვლენები ყველა სფეროში სწრაფად ვითარდებოდა. ახლადფეხმოკიდებულ ქართულ გალობას, რომელიც ეკლესიებში ნელ-ნელა რუსულ და ევროპულ გალობას ცვლიდა და ისევ ახალ აღორძინებას განიცდიდა, დიდი საშიშროება დაემუქრა ამჯერად ბერძნული გალობის სახით. ყველა ამ პროცესში კონსერვატორიის სტუდენტები ფოლკლორისტებთან ერთად აქტიურად ვიღებდით მონაწილეობას, ხმალამოღებელი ვიცავდით ქართულ ფოლკლორს და ვზრუნავდით მის პოპულარიზაციაზე. ამიტომ ევროპაში ჩემი ყოფნის პირველივე წუთიდან ვმუშაობ

ამ მიმართულებით და ვცდილობ, მაქსიმალურად ხელი შევეწყო ქართული სიმღერის პოპულარიზაციას და, რაც მთავარია, სწორად მივიტანო იგი ევროპელ მსმენელამდე. ამასთან დაკავშირებით ხშირად ვმართავ „ვორკშოპებს“ (კურსებს), განსაკუთრებით, შვეიცარიაში.

ამ მიმართულებით ჩემმა მუშაობამ უფრო დიდი მასშტაბები შეიძინა 2008 წელს, როცა გუნდ იბნ.გე იბერიისს” ხელმძღვანელობა დაიწყო. მყავს საოცარი ასისტენტი ნანა გობეჩია, რომელიც დაარსების წუთიდან გუნდთან არის და მისი ერთიანობის სიმბოლოს განასახიერებს, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც მე ჩემი გადატვირთული გრაფიკის გამო არ ვიმყოფები მიუნხენში. გუნდი მიუნხენის წმინდა ვახტანგ გორგასლის სახელობის ეკლესიისა და გერმანიის ქართული სათვისტომოს მფარველობის ქვეშ იმყოფება.

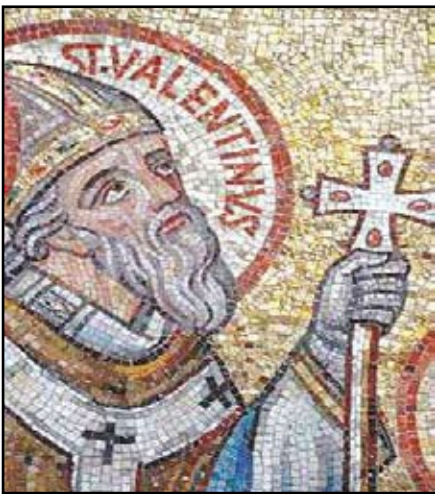
ჩვენი მიზანია, საქართველოს სხვადასხვა

კუთხეების კულტურული მრავალფეროვნება მივიტანოთ ევროპელ მსმენელამდე. გუნდი “იბერიის”, რომელიც 2001 წლიდან არსებობს, როგორც ეკლესიის მგალობელთა გუნდი, დღეს მრავალფეროვან რეპერტუარს მღერის და დიდი მონდომებით რამოდენიმე სერიოზულ კონცერტსაც გვემავს უახლოეს მომავალში. რა თქმა უნდა, ეს ყველაფერი შესაძლებელია მხოლოდ საქართველოს და ქართული კულტურის უდიდესი სიყვარულის გამო, რაც გუნდის თითოეულ წევრს უხვად გააჩნია. ისინი ყველაფერს აკეთებენ ქართული მუსიკალური კულტურის პოპულარიზაციისთვის.

- დიდი მადლობა საინტერესო სიახლეებისათვის. გისურვებთ წარმატებებს.

ესაუბრა
მერაბ კუცია

წმ

წმინდა ვალენტინო

წმიდა ვალენტინო, მას ასევე მოიხსენიებენ როგორც წმიდა ვალენტინო ტერნელი (ტერნი, იტალია). ვალენტინო ეპისკოპოსი და წამებული ქრისტიანი გახლდათ; წმიდანად შერაცხული იქნა კათოლიკე და მოგვიანებით ანგლიკანური ეკლესიის მიერ, მიჩნეულია შეყვარებულთა მფარველად.

წმიდა ვალენტინოზე შემონახული უძველესი ისტორიული წყარო V-VI საუკუნის ეკლესიის ოფიციალური დოკუმენტია, სადაც საუბარია მისი სიკვდილის წლისთავზე. მანამდე კი, VIII საუკუნის სხვადასხვა დოკუმენტით ვიგებთ რამდენიმე დეტალს მის მოწამეობრივ სიკვდილზე: წამება, ღამით თავის მოკვეთა და დამარხვა.

წმიდა ვალენტინოს ცხოვრება

ვალენტინო პატრიცების ოჯახის წარმომადგენელი გახლდათ. ქრისტიანად მოქცეული, სულ რაღაც 25 წლის ასაკში, 197 წელს, ტერნის ეპისკოპოსად ეკურთხა. 270 წელს ვალენტინო რომში იმყოფება, სადაც ბერძენი და ლათინი ორატორის კრეტონის მიწვევით სახარების საქადაგებლად და წარმართების მოსაქცევად ჩადის. მას იმპერატორმა კლაუდიუს II-მ რელიგიური მსახურების შეწყვეტა და საკუთარ რწმენაზე განდგომა მოთხოვა, რასაც მისი მხრიდან უარი მოჰყვა, უფრო მეტიც, მან თვით იმპერატორს გაქრისტიანებაც კი შეჰბედა. თუმცა კლაუდიუს II-მ იგი შეიწყალა და მასზე ზრუნვა კეთილშობილ ოჯახს მიანდო. ვალენტინო, უკვე

მეორედ, კლავდიუსის მეძველდრის, აურელიანოს მმართველობისას დაიჭირეს. იმპერატორი ქრისტიანებს დევნიდა, ამ დროს უკვე ვალენტინოს მიმდევრების რიცხვი საკმაოდ გაზრდილიყო, მაშინ რომაელმა ჯარისკაცებმა იგი შეიპყრეს და ქალაქგარეთ, ფლამინიას ქუჩაზე გაიყვანეს გასაშოლტად, ვინაიდან ქალაქში მისი მომხრეების ამბოხის შეეშინდათ. ვალენტინო 98 წლის ასაკში, 273 წლის 14 თებერვალს ეწამა იმპერატორ აურელიანოს ბრძანებით, რომელიც ჯარისკაცის ფურიუს პლაციდიუსის მიერ. იგი ტერნის ბორცვზე, ფლამინიას ქუჩაზე დამარხეს, ნეკროპოლთან ახლოს. ამ ადგილზე IV საუკუნეში ბაზილიკა წამოიშენდა, სადაც დღესდღეობით დაცულია წმიდანის რელიქვიები. როგორც ირკვევა, რელიქვიები ქალაქში ფილოსოფოს კრატონის სამმა მოწაფემ – აპოლონიომ, ეფებომ და პროკურომ ჩამოიტანეს; სამივე მათგანი მომავალმა წმინდანმა მოაქცია ქრისტიანულ რწმენაში, რის გამოც მათაც მოწამეობრივი გზით დაასრულეს სიცოცხლე.

წმიდა ვალენტინოს დღესასწაული – შეყვარებულთა ზეიმი

წმიდა ვალენტინოს პერსონა ცნობილია თავისი სასიყვარულო მესიჯით, რაც ასოცირდება რომანტიულ სიყვარულთან და შეყვარებულებთან, მაგრამ დანამდვილებით ვერაფერს იტყვის თუ რად მიაწერენ მას ყოველივე ამას.

1. როგორც ლეგენდა გადმოგვცემს, იმპერატორმა კლავდიუსმა ქორწინება აკრძალა იმ მიზეზით, რომ ფიქრობდა, დაუქორწინებელი მამაკაცები კარგი ჯარისკაცები იქნებოდნენ. აქ შედმეტია იმის თქმა, რომ რომაელი ჭაბუკები ამ გადაწყვეტილების მომხრეები იყვნენ. ამ დეკრეტის მიუხედავად, ახალგაზრდა მღვდელი, სახელად ვალენტინო, მალულად სწერდა ჯვარს ახალგაზრდა წყვილებს. როდესაც ეს ამბავი იმპერატორმა შეიტყო, ვალენტინო დააპატიმრა. საპატიმროში, - როგორც ლეგენდა ჰყვება, - მას ციხის ზედამხედველის ქალიშვილი შეუყვარდა, რომელიც ბრმა გახლდათ და მან განკურნა. სიკვდილამდე ვალენტინომ ბარათი დატოვა და ხელიც მოაწერა: „შენი ვალენტინოსგან“.

2. დანამდვილებით არის ცნობილი ის ფაქტი, რომ 496 წელს, პაპმა გელასიომ გააუქმა ლუპერკალიის (ლუპერცალია=ანტიკური რომის ერთ-ერთი უდიდესი დღესასწაული) რომაული ზეიმი და 14 თებერვალი მიუძღვნა წმინდა და წამებულ ვალენტინოს, იმ მიზნით, რომ ქრისტიანული სული ჩაედო ამ დღესასწაულში. ანტიკური რომაელებისთვის თებერვალში იწყებოდა ბუნების გამოღვიძება და გაზაფხულისთვის მზადება (ანუ ახლადშობის სეზონი). თებერვალში სრულდებოდა განწმენდის რიტუალი: სახლებს

ასუფთავებდნენ, მასში მარილსა და განსაკუთრებულ ფქვილს მიმოაბნევდნენ. თვის შუაში კი იწყებოდა ლუპერკალის მსახურება (დვთაებები, რომლებიც დახულ-დათესილი მინდვრებისგან მგლებს განარიდებდნენ). ლუპერიკები, ანუ ამ კულტისთვის საგანგებოდ მომზადებული მღვდლები, გამოქვაბულში მიდიოდნენ, სადაც ლეგენდის მიხედვით, ძუ მგელმა რომელისა და რემოს რძე აწოვა და აქ აღასრულდნენ მსხვერპლშეწირვას. ცხოველთა სისხლს ქალაქის ქუჩებში მიმოასხამდნენ ნაყოფიერების ნიშნად. მაშინდელი რომაელი ახალგაზრდებისთვის ნამდვილი „ზეიმი“ იყო სიყვარულის ლატარეა: ქალებისა და მამაკაცების სახელები, ვინც ამ დღესად აღიდებდა, ურნაში იყრებოდა და ერთმანეთში ირეოდა. შემდეგ პატარა ბავშვი შემთხვევით ამოარჩევდა ერთ წყვილს, რომლებიც მთელი წლის მანძილზე ერთმანეთის გვერდიგვერდ იქნებოდნენ, ვიდრე ნაყოფიერების რიტუალი არ დასრულდებოდა. მომდევნო წელს უკვე სხვა წყვილი განაგრძობდა ამ რიტუალს.

3. ეს დღესასწაული ცნობილი იყო და მას ზეიმობდნენ როგორც შეყვარებულების დღედ. მთელს მსოფლიოში ამ დღეს სასიყვარულო მესიჯებს და საჩუქრებს უცვლიან ერთმანეთს შეყვარებულები. მართალია, ამ დღეზე უტყუარი ისტორიული წყაროები არ მოგვეპოვება, მაგრამ ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი თეზისი სან ვალენტინოს, როგორც შეყვარებულთა დღესასწაულზე, ინგლისელი პოეტის ჯეფრი ჩოსერის (1343-1400) უნდა მიეწეროს, რომელიც ჩიტების „პარლამენტში“ ამ დღესასწაულს რიჩარდ II ინგლისელისა და ანა ბოემის დანიშვნას უკავშირებს. თუმცა ზოგიერთი ეჭვქვეშ აყენებს ამგვარ ინტერპრეტაციას. სხვა ისტორიული წყაროები ამ ზეიმს პარიზში, 1400 წლის 14 თებერვალს, იპნ.გე სიყვარულის უზენაესი სასამართლოს” დაარსებას უკავშირებს, რომელიც სამეფო კარის სიყვარულის პრინციპებით მოქმედებდა. სასამართლო მიზნად ისახავდა განაჩენი გამოეტანა სასიყვარულო კონტრაქტებზე, დალატზე და ქალთა ძალადობასთან დაკავშირებულ ფაქტებზე. მსაჯულების შერჩევა სასიყვარულო პოეზიასთან მათი კავშირის საფუძველზე ხდებოდა.

ანგლოსაქსონურ ქვეყნებში, და მათ მსგავსად სხვაგანაც, სან ვალენტინოს დღესასწაულის ყველაზე დამახასიათებელი გახლდათ „ვალენტინები“, ანუ გულის ან სხვა რომანტიული სიყვარულის რომელიმე ხალხური ფორმის (მტრედი, კუპიდონი ისრით და სხვა) სასიყვარულო ბარათების ერთმანეთში გაცვლა.

ყველაზე ძველი ბარათი XV საუკუნედან მოგვეპოვება და იგი კარლ ორლეანმა დაწერა, რომელიც ლონდონის ციხე-კოშკში იყო

გამომწვევეული ეიჯინკორტის (Agincourt) საბრძოლო მარცხის შემდეგ (1415წ). იგი თავის მეუღლეს შემდეგი სიტყვებით მიმართავდა: „მე უკვე დაუსწებობენდი სიყვარულით, ჩემო ძალზედ ტკბილო ვალენტინო“.

5. ანგლოსაქსონურ ქვეყნებში „ვალენტინოების,, გაგზავნა ტრადიციად XIX საუკუნიდან იქცა. ჯერ კიდევ ამავე საუკუნის ნახევარში ამერიკის შტატებში რამდენიმე საქმოსანი იწყებს წმიდა ვალენტინოს ბარათების გამოშვებას. სწორედ მისალოცი ბარათების ფართოდ წარმოება მიანიჭა ამ დღესასწაულს კომერციული სახე და ამავე დროს, ხალხურ ტრადიციაში ფართოდ დანერგა. დღესასწაულზე კომერციული სახის მიცემა XX საუკუნეში უფრო გაძლიერდა, განსაკუთრებით აშშ-ში. სასიყვარულო ბარათების ტრადიციამ უკვე მეორე ადგილზე გადაინაცვლა და ადგილი დაუთმო საჩუქრების გაცვლას: შოკოლადები, ყვავილები, საიუველირო ნაწარმი. Greeting Card Association-მა დაადგინა, რომ ყოველწლიურად 14 თებერვალს იგზავნება დაახლოებით მილიარდამდე მისალოცი ბარათი, რაც საშობაო ბარათების შემდეგ მეორეა.

ლევენდა წმიდა ვალენტინოზე

ისტორიული ფაქტები წმიდა ვალენტინოზე არაერთგვაროვანია, მასზე მრავალი ლევენდა დადის, რომელიც უკვე ხალხური ტრადიციის ნაწილად

იქცა და შეიძლება მას ჭაშმარიტების საფუძველიც ჰქონდეს; თუმცა ყველა ფაქტი სასიყვარულო ეპიზოდს ეხება.

ლევენდა ამაღლებულ სიყვარულზე

ეს ლევენდა ახალგაზრდა ჭაბუკზე, რომელიც ასისტავზეა, სახელად საბინოზე; ერთხელ, ტერნის მოედანზე სეირნობისას მან მშვენიერი ქალწული სერაპია დაინახა და მაშინვე შეუყვარდა. საბინომ მის მშობლებს ხელი სთხოვა, მაგრამ სასტიკი უარი მიიღო: იგი წარმართი იყო, ხოლო სერაპია ქრისტიანი. ეს დაბრკოლება რომ გადაელახა სერაპია თავის შეყვარებულს ურჩევს მათ ეპისკოპოსთან, ვალენტინოსთან მივიდეს, მისი ოჯახი ამ რელიგიას დაუახლოვოს და მოინათლოს. სიყვარულის გამო საბინო ასეც მოიქცა. სამწუხაროდ, როდესაც ნათლობისთვის ემზადებოდნენ, სერაპია ტიფით დაავადდა. ვალენტინო მომაკვდავი გოგონას სასთუმალთან მოიხმეს. საბინომ შესთხოვა მას, რომ არ გაეთიშა მათი სიყვარული: მის გარეშე სიცოცხლე მხოლოდ ტანჯვად ექცეოდა. ვალენტინომ მონათლა ჭაბუკი და ჯვარიც დაწერა, აკურთხა მათი სიყვარული და ეს ორი გული სამარადისოდ შეუერთა ერთმანეთს.

ლევენდა შემარიგებელ ვარდზე

ერთ დღეს, წმიდა ვალენტინომ თავისი ბაღის გარეთ ახალგაზრდა შეყვარებული წყვილი დაინახა, რომლებიც ცხარედ კამათობდნენ. გადაწყვიტა, რომ სურნელოვანი ვარდით ხელში შეხვედროდა მათ. მან საჩუქრად ვარდი გაუწოდა წყვილს და სთხოვა, რომ ვარდის ტოტზე ფრთხილად მოეკიდათ ხელი ორთავეს და შერიგებოდნენ ერთმანეთს, შემდეგ უფალს მათი სიყვარულის მარადიულობა შესთხოვა. რამდენიმე ხნის შემდეგ წყვილი მასთან დაბრუნდა და ჯვრისწერის კურთხევა ითხოვეს. ამბავი მალე გავრცელდა და ტერნის მცხოვრებლები ეპისკოპოსთან ყოველი თვის 14 რიცხვში მიდიოდნენ სალოცავად. ასე იქცა ყოველი თვის 14 რიცხვი კურთხევის დღედ, მაგრამ ეს თარიღი შემდეგ მხოლოდ თებერვალზე შეჩერდა, რადგანაც სწორედ ამ დღეს გარდაიცვალა წმიდა ვალენტინო (273 წ).

ლევენდა ბავშვებზე

წმიდა ვალენტინო დიდი ბაღის მფლობელი იყო, სადაც ნაირ-ნაირი ლამაზი ყვავილები ხარობდნენ; იგი პატარებს ნებას რთავდა ამ ბაღში ეთამაშათ. ხშირად ფანჯრიდან გასცქეროდა მოთამაშე ბავშვებს და ხარობდა მათით.

როდესაც მზე ჩავიდოდა, ბაღში ჩადიოდა, ბავშვები გარს შემოეხვეოდნენ ყიჟინით, ისიც დალოცავდა მათ

და ყოველ მათგანს ერთ ლამაზ ყვავილს ჩუქნიდა, თან არიგებდა, რომ ყვავილი დედისთვის მიეტანათ: ასე იმშვიდებდა თავს, რომ პატარები დროზე წავიდოდნენ სახლში და მშობლების მიმართ პატივისცემასა და სიყვარულს გამოიჩენდნენ. ამბობენ, რომ სწორედ აქედან დაიბადა საყვარელ ადამიანებზე საჩუქრის მიძღვნის ტრადიცია.

ლეგენდა მტრელებზე

მღვდელი ვალენტინო თავის დიდ და ლამაზ ბაღში მოცალოების ჟამს თავად უვლიდა ყველაფერს. ბაღში პატარებს ათამაშებდა და თან არიგებდა, რომ არაფერი დაეზიანებინათ, დღის დასასრულს სათითაოდ ყველას ჩუქნიდა ყვავილს სახლში წასადებად. თუმცა ერთ დღესაც, ჯარისკაცები მოვიდნენ და ვალენტინო დაიჭირეს, რადგანაც მეფემ მას უვადო პატიმრობა მიუსაჯა. ეს რომ ბავშვებმა გაიგეს, ბევრი იტირეს. ვალენტინოც ციხეში სულ მათზე ფიქრობდა და იმაზეც, რომ მათ აღარ ექნებოდათ თამაშისათვის უსაფრთხო ადგილი. მაშინ ყველაფერზე უფალმა იხრუნა. ვალენტინოს ბაღში დაცული გალიიდან ორი პატარა მტრედი გამოაპარა, რომლებიც იღუმალი ძალით გაუყვანენ თავიანთ ინსტიქტს და იპოვეს სატუსალო, სადაც მათი წმიდა პატრონი იყო ჩაკეტილი. მტრელები საკნის გისოსებზე ჩამოსხდნენ და ხმამაღლა მოეცნენ ღულუნს. ვალენტინომ იცნო ისინი, აიყვანა და მოეფერა. შემდეგ ერთ მათგანს კისერზე პატარა გული ჩამოკიდა, რაშიც ბარათი ჩადო, ხოლო მეორეს - პატარა გასადები. უკან დაბრუნებული მტრელები დიდი სიხარულით მიიღეს. მაშინვე დაინახეს და იცნეს რაც მათ მოიტანეს: გასადები... იგი ხომ ვალენტინოს ბაღის იყო. ბავშვები და მათი მშობლები ბაღის გარეთ იცდიდნენ, როდესაც მცველმა ბარათის შინაარსი წაიკითხა. მასში ეწერა: „ყველა ჩემს საყვარელ პატარას. თქვენი ვალენტინო“.

კვლავაც არის ვალენტინო შეყვარებულთა მფარველი?

თუკი ეს პერსონაჟი, რომელზეც მწირი ისტორიული ცნობები და მრავალი ლეგენდა მოგვეპოვება, ადამიანთა ცხოვრების ისეთ უმნიშვნელოვანეს მხარესთან ასოცირდება, როგორც სიყვარულია, და მით უფრო, როდესაც შეყვარებულთა მფარველად იქცა, შეუძლებელია ჩვენში ინტერესი არ გამოიწვიოს დღევანდელ დღეს როგორ იღებენ მას. გვერდზე გადავდოთ სუფთა კომერციული ასპექტი, რითაც ეს დღესასწაული უფრო წარმართულ სახეს ღებულობს, რის გამოც ზოგიერთი ეკლესია მას არ აღიარებს და ვიკითხვით ის, თუ რატომ დარჩა ეს წმინდანი დღესაც შეყვარებულთა და დანიშნულთა

მფარველად. დავიწყოთ იმით, რომ მფარველი მნიშვნელოვან რამეზე მიაწინებს, ანუ დახმარებაზე, სიახლოვის საჭიროებაზე, თითქოს ადამიანი მარტო ვერ წყვეტს პრობლემებს; ვინმემ შეიძლება ისიც თქვას, რომ სულაც არ სჭირდება მფარველი, განსაკუთრებით როდესაც შეყვარებულია. მაშ ისიც ვიკითხოთ, თუ რა საჭიროა ნათლია ნათლობისას ან მეჯვარე ჯვრისწერისას ან მეგობარი, ვისაც გულისხმადებს გაუმხელ... რატომ გვჭირდება ზოგჯერ ცხოვრებაში შუამავალი, მედიატორი... ხშირად ზომ ქორწინება ორ პირს შორის მესამის ჩარევით და დახმარებით დგება... თუკი მფარველი აუცილებელია, ეს იმაზე მეტყველებს, რომ ეს ფენომენი იმაზე უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე საკუთარ თავზე ნდობის გამოცხადება.

ვევლიან დღეს შეყვარებულები წმიდა ვალენტინოს? იქნებ ახალ მფარველს ელოდებიან; როგორი არჩევანი უნდა გაკეთდეს? ცხადია არჩევანი კონკრეტული ცხოვრებიდან მოდის და იგი უნდა დაიბადოს გაცნობიდან, ნდობიდან და განსაკუთრებით იმ შეგნებიდან, რომ გჭირდება მფარველი; შეყვარებულთა წმიდა მფარველი მხოლოდ „საკრალური და ინფანტილური“ საზოგადოების ნაყოფი როდი გახლავთ, რომელმაც მაშინვე უნდა გაფანტოს ყველაფერი, როგორც კი საკრალურობის უღელს მოირგებს და გადალახოს ინფანტილური ხანა; თუმცა ისეთ საზოგადოებაში, სადაც ეს სიტყვები- „საკრალური და ინფანტილური“, - აღარ იხმარება, სიყვარულის წინაშე ჩადენილი საქციელი ზოგჯერ მართლაც რომ საკრალური და ინფანტილურია. ცხადია, შეყვარებულთა და დანიშნულთა რეალობა კომპლექსური და მრავალგვარია. ვისურვებდი, რომ ახალგაზრდა წყვილები დაფიქრდნენ იმაზე, რომ სრულიად მოუშხადებლად და იმ სტრუქტურების დაუხმარებლად, როგორც არის ოჯახი, ეკლესია, ხვდებიან თავიანთი სიყვარულის პირველ გამოცდილებას, არცთუ იშვიათად მოქმედებენ არა დამოუკიდებლად, არამედ რომელიმეს ოჯახზე დამოკიდებულად, რაც მათ მრავალი არჩევანის გაკეთებას უზღუდავს: აქ თუნდაც სარწმუნოებრივი სხვაობა გაეიხსენოთ (როგორც წესი, ერთმა მხარემ უნდა გამოიტანოს გადაწყვეტილება, ან ანგარიში გაუწიოს ოჯახში ან საზოგადოებაში დამკვიდრებულ არასწორ შეხედულებებს), ან საკუთარი პასუხისმგებლობით მიდგომა შვილოსნობის საკითხისადმი...; არის შემთხვევები, სადაც წყვილი მუდმივად „შეყვარებულ“ პოზიციაზე რჩება და ოჯახში სტაბილურად ყოფნის შეგრძნება არ გააჩნია, ცოლქმრული ყოფის გარკვეული პერიოდის შემდეგ უწინდებურ ცხოვრებას უბრუნდება ან მანამდე ახერხებს თანაცხოვრებას, სანამ ამის სურვილი

იარსებებს...; ვინ იქცევა ამგვარ სიტუაციებში უფრო მოწიფულად, ვინ ქორწინდება ან ვინ გადასდებს მომავლისთვის? რთულია პასუხის გაცემა. ერთი რამ ცხადია, არცერთ შემთხვევაში არ ჩანს მზადების პროცესი, პასუხისმგებლობის გრძობა ცოლქმრული და ოჯახური მოწოდების წინაშე. აქ მართლაც საკითხავია, შეყვარებულ წყვილებში, მფარველზე მეტად ჭეშმარიტი მოდელის, მისაბადი მაგალითის და ფორმაციის საჭიროება ხომ არ დგას? როგორ უნდა შეარჩიონ მოდელი, ვინ უნდა იყოს იგი? მომდერალი, ფეხბურთელი, მეგობარი ან ვინმეს ოჯახი? იქნებ ტრადიცია? ნუთუ საკმარისია პირველივე ნახვით შეყვარება, რომ ცოლ-ქმარი ან მშობელი გახდეს? შეიძლება ისიც ვიფიქროთ, რომ ჯობია ეს არჩევანი ახალგაზრდულ ასაკში გადაიდგას; მაგრამ ეს ნამდვილად არჩევანია და არა უბრალოდ სპონტანური, მიშვიდველი და იოლი გზა, სადაც ვერ განჭვრეტ ამ არჩევანის შედეგებს, მის ვალდებულებებს... ეს არც პირველი სიყვარულიდან მიღებული ემოციების განცდაა და არც ტრადიცია, მოდა, საკუთარი რელიგიური რწმენის ყალბი ინტერპრეტაცია, იღბალზე ბრმა მინდობა ან პასუხისმგებლობის ჩამოცილება...; დასაფასებელია არა მხოლოდ ფიზიკური და სექსუალური სიმწიფე, არამედ ფსიქოლოგიური, ემოციური. ცოლქმრული სიყვარული არ გავს მეგობრებს ან დანიშნულებს შორის სიყვარულს; იგი გამოიჩინება თავისი სიმწიფით, რაც პიროვნებას სტაბილური და თავისუფალი არჩევანის გაკეთებისკენ უბიძგებს, საკუთარი არსებობის მთელი სიგრძე-სიგანით მიღებით, ერთგული და ერთადერთი სიყვარულით ახალი სიცოცხლის მისაღებად და გასაზრდელად შესაფერისი გარემოს შექმნით. განა შეიძლება ყველაფერი ეს მოთხოვო 17-18 წლის ახალგაზრდას? თუშეცა ეს რეალობაა; ასეთ შემთხვევაში რას მოვიძიებთ რამდენიმე წელში? რასაკვირველია, ეს წყვილები ცოლქმრული ცხოვრებით იცხოვრებენ, მაგრამ მოახდენენ კი პიროვნების თვითრეალიზებას? ხომ არ მიიღებენ იმ უმწიფარი არჩევანის შედეგს, რისთვისაც მზად არ იყვნენ? როგორია მშობლებისა და ოჯახის როლი? მრავალი მშობელი უფრო მეტად ართულებს ვითარებას, ვიდრე იღებს მომხდარ ფაქტს. როგორ რეაგირებენ ეკლესიები ამგვარ ფაქტებზე? აშხადებენ ახალგაზრდა თაობას მანამ, სანამ ქორწინების, ცოლქმრული ცხოვრების, მშობლებად გახდომის არჩევანს გააკეთებდნენ თუ ბედის ანაბრად სტოვებენ? დღესასწაული, რომელიც შეყვარებულებს მფარველს სთავაზობს, აუცილებლად ბადებს ამ შეკითხვას: რას ნიშნავს შეყვარებულობის და დანიშვნის ხანა? რას ნიშნავს ნამდვილი სიყვარული?

ამასთან დაკავშირებით შემიძლია ორი

კრიტიკიუმი გამოვიყო. შეყვარებულობის ხანაში პიროვნების ახლადშობა ხდება. ამ დროს ვანალიზებთ და განვსჯით წარსულს. უკუვაგლებთ მას, რასაც შეცდომად ჩავთვლით და ვეძებთ საკუთარ გამოუხატავ მხარეებს, ჩვენს რეალურ სურვილებს, მას, რასაც ვუღალატეთ, უარვყავით, უყურადღებოდ დაუტოვეთ. ამგვარი ძიებას ჭეშმარიტების სული აღძრავს. არ გვსურს და არ შეგვიძლია ვიცრუოთ. ახლადშობის მდგომარეობა, რასაც შეყვარებულობის ხანაში აქვს ადგილი, ფსიქოლოგების მიერ ჯერ კიდევ შეუსწავლელია. ამიტომაც, არავის დაუდგენია მისი მორალური შედეგები: სიმართლის, სიწრფელის, შინაგან განწმენდის ღრმა სურვილი ამ დროს დევინად იქცევა. არის ერთი წიგნი ალბერტო ბევილაქვას „ხალიფი“ (la Califfa), იგი მოგვითხრობს ერთ შეყვარებულ მამაკაცზე, რომელმაც სიმდიდრე და ძალაუფლება თაღლითობით მოიხვეჭა. შეყვარებულობის პერიოდში იგი ხვდება, რომ უღალატა საკუთარ ღირებულებებს, საკუთარ მეგობრებს. პირველად ხედავს ხალხს, რომელიც მას გარს არტყია, ისეთად, როგორებიც სინამდვილეში არიან: პარაზიტები, ორპირები, თაღლითები. ამჩნევს, რომ ყალბ და ურწმუნო ცხოვრებაში ჩაიძირა და უარყოფს მას. ერთ ადგილზე ავტორი წერს: „დაიხ, იგი მართლაც თავიდან იშვა, მისი შეცდომები გზის გასწვრივ დარჩა...და მიხვდა, რომ ცდილობდა არა მხოლოდ გაქცეოდა ტელეფონების და ფარნების შემოტევას, არამედ ეჩვენებოდა, რომ სინათლეში ფეხზე წამოდგა, უკვე განკითხული, შემსუბუქებული, თავისუფალი“. სწორედ თავიდან წამოდგომა და ახლად დაწყება არის ჭეშმარიტი სიყვარულის შეუდარებელი ნიშანი.

მეორე, ასევე ძვირფასი ნიშანი გახლავთ საკრალურის ანუ წმიდას გამოცდილება. შეყვარებულობის ხანაში, ყოველდღიურობისთვის დამახასიათებელი ნიშნები, რამდენადაც საყვარელ ადამიანთან კავშირში ვიმყოფებით, საკრალურ სახეს იძენს: თუნდაც ერთად ვახშობა, ან რომელიმე პანორამით ერთად ტკობა, ან სულაც სადგურზე მის მოლოდინში ყოფნა. აქ ყველა ჟესტი თავის რიგით მნიშვნელობას კარგავს და უჩვეულოდ იქცევა, რაღაც სასწაულის მსგავსი, რის წინაშეც სულგანაბული, განცვიფრებული და მაღლიერი რჩები, ანუ იგი იღებს ღვთიური სულით გაჯერებულ „საკრამენტის“, ხასიათს. სქესობრივი აქტი, მისი მომზადება, დაახლოება, საყვარელი ადამიანის სხეულის აღმოჩენა და შემდეგ მასში შეღწევა, ყველაფერი ეს ნამდვილი წმიდა რიტუალია, რადგანაც მისი სხეული, ვინც გვიყვარს, საკრალურია. თვით ყველაზე მწველი სურვილიც კი გაჯერებულია მოწიწებით, ტკობით, თრთოლვით, პატივისცემით. ამ დროს ყველაფერი

სახეს იცვლის: ადამიანები ლამაზები, თავზიანები ჩანან, სახლები, ბუნება გასაოცარი. ვგრძნობთ, რომ პოზიტიური გვიპყრობს, უზენაესის სუნთქვა გვაცხოველებს. როდესაც გვიყვარს ჩვენ სამყაროს სუნთქვაში ვიტრებიტ, მისი ჰარმონიის და მიზნის ნაწილი ვხვდებით. ყველაფერი ეს არის ნამდვილი

შეყვარებულობის ნიშნები; ისინი ზოგჯერ მყისვე ჩნდებიან, ზოგჯერ კი გარკვეული დროის შემდეგ, მაგრამ ყოველთვის არსებობენ.

მამა გაბრიელ ბრაგანტინი
დასავლეთ საქართველოს კათოლიკური

საქართველოს გული

ქართული სიმღერის საღამო, რომელიც 21 იანვარს მიუნხენში შედგა, ერთ-ერთი იყო იმ კონცერტთაგან, რომლებიც თბილისიდან ჩამოსულმა ახალგაზრდა შემსრულებლებმა გერმანიის რამდენიმე ქალაქში ჩაატარეს სახელწოდებით „Das Herz Georgiens“/„საქართველოს გული“. 14-15 წლის მოზარდებისგან შემდგარმა ანსამბლმა გერმანული ტურნე ქართველ და გერმანელ მაყურებელს

ბოდენის ტბის რეგიონში რამდენიმე კონცერტი ჩაატარა.

საოცარი იყო ახალგაზრდა შემსრულებლების ერთსულლოვანი მონდომება მსმენელამდე მიეტანათ ქართული მუსიკის სული, რაც მათ თავიანთი სიმღერით და ქართულ საკრავებზე შესანიშნავი შესრულებით არაჩვეულებრვად განახორციელეს. უნდა აღინიშნოს ერთი საოცარი შემთხვევა: მაყურებლისთვის სრულიად

გ ა ნ უ მ ე ო რ ე ბ ე ლ ი ს ი თ ბ ო თ ი და ა მ ა ხ ს - ო ო რ ა .

თ ბ ი ლ ი ს ი ს მ ო ს წ ა ვ ლ ე - ა ხ ა ლ - გ აზ რ დ ო ბ ი ს სა ს ა ხ - ლ ე შ ი მ ო კ მ ე დ ი ბ ა ვ შ ე თ ა ვ ო კ ა ლ უ რ - ი ნ ს ტ რ უ მ ე ნ ტ ა ლ უ რ ი ა ნ ს ა მ ბ ლ ი გ ე რ მ ა ნ ი ა შ ი ნ ა ტ ა შ ა გ რ ი მ ი ს , ვ ა ლ დ ო რ ფ ი ს ს კ ო - ლ ი ს მ ე - 1 2 კ ლ ა ს ი ს მ ო ს წ ა ვ ლ ი ს ხ ე ლ შ ე წ - ე ბ ი თ ჩ ა მ ო ვ ი დ ა .

შეუმჩნეველი დარჩა ანსამბლის ერთ-ერთი წევრის უსინათლობა, რომელიც თავისი თ ა ნ ა ტ ო ლ ე ბ ი ვ ი თ შესანიშნავად უკრავდა ფანდურზე, მღეროდა და მეგობრების დახმარებით თავისუფლად მოძრაობდა სცენაზე.

ტურნეს განმავლობაში ანსამბლს თან დაჰქონდა ქართული დროშა, რომელიც ხელით შეკერა ნატაშა

ნატაშა თავად მღერის ქართულ ხალხურ სიმღერებს და უკრავს ფანდურზე. საქართველო მან თავისი მამინაცვლისგან, ბორის ნაკანისგან გაიცნო, იმოგზაურა იქ და გაეცნო ქართულ ფოლკლორს. ასე გადაწყვიტა მან, რომ ვალდორფის სკოლაში მისთვის დაუალელებელი ერთწლიანი პროექტის მიზანი გერმანელი და გერმანიაში მცხოვრები ქართველი მაყურებლისთვის ქართული ხალხური მუსიკის წარდგენა ყოფილიყო. პროექტის დასაფინანსებლად მან სპონსორების მოძიებაც შესძლო და ამგვარად, ნატაშას დიდი ძალისხმევით, ქართულმა ვოკალურ-ინსტრუმენტალურმა ანსამბლმა ლევან ქორიძის ხელმძღვანელობით შტუტგარტში, მიუნხენში და

გრიმის დედამ. ყოველ კონცერტზე ნებისმიერ მსურველს შეეძლო გაეღო შემოწირულობა გუნდისათვის და დაეტოვებინა თავისი საკონტაქტო ინფორმაცია. ტურნეს ბოლოს კი შემთხვეითი შერჩევით გამარჯვებული მაყურებელი დასაჩუქრდა ხემოთ ნახსენები დროშით.

ქართველი ახალგაზრდების მოგზაურობა გერმანიაში იანვრის ბოლოს დასრულდა და დაუვიწყარი შთაბეჭდილებები დაუტოვა მაყურებელს.

სოფიო კუპრაშვილი

წახალისება წამყვანი წამყვანი

მოელე სხეული მიყვანდა... ვცხვანებდი. გული საგულეში აღარ მედგა. ყურებში მარწყავდა გულისცემის ხმა. იმ სიღვრეს ძლივს ვანავდი ერთმანეთზე. ახვრის 16 იყო, მაგრამ ძალიან არ ცაიდა. შიში მაშფოთებდა მოელე არსებას. შიში... ეს მიყვანდასხელს, ცხვილი... ეს უმონყალი ცხვილი, რომელიც მიყვანდა გულს.

ახელი მდგომარეობაში შევედი აეროპორტში, შევედი და გულიც შემეყუმდა, უკვე ფაქვას წინაშე ვიდექი. ახვრის განცდები, ახვრის მარწყავი გამახსენდა წამებში... უცებ თითქოს მზე მომადგა... დედაჩემი იყო... მღვდელი, თუმცა ეს მანვე ეწყობოდა სევდა... შვილი ქუდი მანვე დაგეხურა, არ

შეგვრდეს მერეო. ეჭ დელი, ეგ სიღვრე მე რას დამყვანდა. შენ დამყვანდებოდი ვიცი. ჩემოდანი დავანახე, რომელსაც მამა უწოდებდა და გულში იმას ნატვლით და ჩურჩხელები რაღა არ ჩავუდელი ბავშვსო, მერე გამოხედა, ახელი თვალები ჰქონდა, მიხვდა მამაც იმავს ფაქტობდა რასაც მე. (ნეცა ეს ყველაფერი გაჩერებულყო და ერთად ვყოფილიყავით... მე, დედა, მამა...) მივედი და ჩავხეუცი. რა უნდა მეოქვას?! ვერც ვერაფერს ვეცყოდი. ახვრის სიყვარული მიწოდებდა არსებაში. რამდენი წამიც ატვლით ჩემს სამშობლოში ყოფნის დროს, იმდენად ვიფიქრებოდი, ვცდილობდი ღამელი შემენარჩუნებინა. ამის ძალიც და ენერჯიც აქვან მქონდა შემორჩენილი, რომ ჩემი მეგობრები სახლიდან წამოხვლამდე მესტუმრენ და წინიბი სიბიბი, სიყვარული დამიღვრეს, ჩემი თბილი მეგობრები!!! ამ გზას ვერ ვიღვან, სახლიდან, რომ გამოდიხარ, გზას დაადგები... ახელი ახვრისი ვარჩევდი სახლებსა და რატაც ქუჩის განათებებს, ადამიანი იყო, აღბათი, სატაჟარაყო თემა გამოვლათათი.

გადმოუღვრელი ცრემლების გულა მეტად თვალებზე... მაგრამ ამას ჩემებს არსადროს დავანახებდი.

როგორც იყო გავარჩე რეგისტრაცია...

ჩავხეუცი ჩემებს და გავბრუნდი... გავბრუნდი და ეგ იყო...

საყუთარს თავს ვახყვანებდი, აქვს ხომ დამხვდებინან ადამიანები ვინც მიყვან და მათაც ვუყვარვარ. და განა ვხვდებოდი, რომ ამით უარებს ვაყუთებდი. მაგ ფრახით ხომ ვხვდებოდი, რომ ჩემების შემხვტელი აქ არავან დამხვდებოდა და ახვრის სიყვარული აქნებოდა ჩემში ახე თუ ახე.

არა... აქ უნდა გავჩერდე და დავდი უკლამი.

ამ ყველაფერს ახლიდან განცდა...

უმრატოდ ძალიან დავაფხე ახ ადამიანები, ვინც ჩემს გვერდით იყვნენ მოელე ამ წლებს განმავტობაში.

ვერ ვიღვან მონაცრინას... ჩემი მცერიას მონაცრინას...

რისი გამოხატვაც მიხდოდა ახ არის რომ, რაც შეიძლება მეტი სიბიბი აჩუქეთ იმ ადამიანებს ვინც გვერდით გყავთ. გაგახსენდა?! მღელი და ჩავხეუცი. ახ დაურჩევი. მშობელი აქნება თუ ნებისმიერი შენთვის საყვარელი ადამიანი... ერთი-ორი თბილი სიღვრე აჩუქე. დააფხე, რომ გვერდში გყვანან...

მე ეს სიბიბი და სიყვარული მამლებინებს აქ, რომელსაც თქვენ ამ 18 წლის მანძილზე მიჩუქნიდით...

თქვენი სიყვარულით ვციოხლობ...

მიყვარხართ...

გვანცა გომიამვილი

პირველი ქართული საქალაქთაშორისო ტურნირი მიწი-ფეხბურთში ბერმანიაში

გერმანიის ქართული სათვისტომოს ინიციატივით, ამა წლის 15 მაისს ქალაქ შტუტგარტში გაიმართება პირველი ქართული ტურნირი მიწი-ფეხბურთში. ტურნირი მიზნად ისახავს გერმანიის სხვადასხვა ქალაქებში მიმოფანტული ქართველების გაცნობა-დამეგობრებას.

ტურნირში მონაწილეობის მიღება შეუძლია გერმანიის ნებისმიერ ქალაქში მცხოვრები ქართველებისაგან დაკომპლექტებულ გუნდს. გუნდი უნდა შედგებოდეს არაუმეტეს რვა მოთამაშისაგან მეკარის ჩათვლით (ხუთი მოედანზე, სამი სათადარიგო). დაიშვებიან მხოლოდ მოთამაშეები 16 წელს ზემოთ.

10-წუთიანი მატჩები გაიმართება დარბაზში ხელოვნური საფარის მოედანზე. თამაშებს ჩაატარებენ პროფესიონალი მსაჯები. გამარჯვებულ გუნდს გადაეცემა გერმანიის ქართული სათვისტომოს გარდამავალი თასი.

შენატანის ოდენობა გუნდზე შეადგენს დაახლოებით 95 ევროს. ეს თანხა განკუთვნილია საორგანიზაციო ხარჯების დასაფარავად (დარბაზისა და მსაჯების გადასახადი, თასის შექმნა) და დამოკიდებულია მონაწილე გუნდების რაოდენობაზე. ტურნირის ორგანიზებისათვის საჭირო დანარჩენ თანხას გერმანიის ქართული სათვისტომო გაიღებს. გულშემატკივართა დასწრება უფასოა.

დასაწყისი 14:00 საათზე.

ტურნირში მონაწილეობის მიღების მსურველებმა, გთხოვთ, გამოგვიგზავნოთ შევსებული ანკეტა 2011 წლის 15 აპრილამდე შემდეგ მისამართზე: iverieli@satvistomo.de. დამატებითი ინფორმაციისათვის შეგიძლიათ მოგვმართოთ ტელეფონზე: 0179 / 54 94 848 (გიორგი უმიკაშვილი).

დარეგისტრირებულ გუნდებს მონაწილეობის ზუსტი საფასური გეცნობებათ 15 აპრილის შემდეგ.

სპორტი აერთიენებსო ნათქვამია, ეს ტურნირი სამშობლოს მოშორებული ქართველების გაერთიანების ჩვენეული მცდელობაა! შემოგვიერთდით!

ველით თქვენს გამოხმაურებას!

ბერმანიის ქართული სათვისტომო

ვიცინოთ ერთად

- მდიდარი ქალი: მინდა ჩემს ვაჟიშვილს უცხო ენა შევასწავლოთ.
- პროფესორი: სიამოვნებით, რომელს აირჩევდით? ინგლისურს, ფრანგულს, გერმანულს ...
- მაგათში ყველაზე უფრო უცხოური რომელია?

* * *

- ექიმო გრიპი მაქვს, როგორ მოვიქცე?
- ჩემსგან ცოტა მოშორებით დადექი.

* * *

- შეხედე მე-ნ რიგში კაცს სძინავს, გადაულაპარაკა ცოლმა პარტერში გვერდით მჯდომ ქმარს.
- მერედა, მაგისათვის გამაღვიძე?!

* * *

- მასწავლებელი : გაიმეორე რა ვთქვი!
- მოსწავლე: ახლა არ გვარიგებდით, სხვის ნათქვამს თუთიყუშებივით არ უნდა იმეორებდეთო.

* * *

- გურული ,, მარშუტკიდან,, ჩადის.
- ფული? - ეკითხება მძღოლი.
- ტიტუუ, არც შენ გაქ ძამა?!

გერმანიის ქართული სათვისტომოს ეურნალი
გამოიცემა 2005 წლის ოქტომბრიდან

Zeitschrift des Georgischen Vereins in Deutschland e.V.
Herausgegeben seit Oktober 2005

დამფუძნებელი-გამომცემელი:

ბახანიის ქართული სათვისტომო
სათვისტომოს თავმჯდომარე: ლეო დათაშვილი

სახედაქვითი ყოლეგია:

ნინო საბელაშვილი (მთ. რედაქტორი)
თინათინ ჩითინაშვილი (რედაქტორი)
ნინო დალაქიშვილი
ნინო ცხომელიძე-დეპუტატი
ეკატერინე ცირიკაშვილი

მუდრეცის მისამართი

Georgischer Verein in
Deutschland e.V.
c/o Leri Datashvili
Roemerhofweg 51c
85748 Garching b. München

დაგვიკავშირდით:
ტელ.: 0711/12 28 97 26
ელ. ფოსტა: qartuli@satvistomo.de

ISSN 1868-6591